

חנוכה תשע"ז

סקיצה

כתב עת לאמנות

| גיליון מס' 2 |

תוכן עניינים | תודות

מכל מקום | 8-11

קרן מלכא

האור שבתוכינו | 12-15

רחלי הס

אור ויצירה | 16-21

נחמי רובין

מנורת לילה מעוצבת | 22-25

שושי סירקיס

ההארה באמנות | 34-39

אסנת אמצי'סלבסקי

קרן אור | 40-45

שושנה דרור

סדנת מורים | 46-53

מיכל רוזנר

יוצרים כסף | 54-59

חיה פאכטמן

האור ההוד והצל | 60-70

מרים ליפשיץ

למפעל הפיס מחלקת תרבות ואמנות
שתרומתם ותמיכתם הוציאו לאור את
כתב העת.

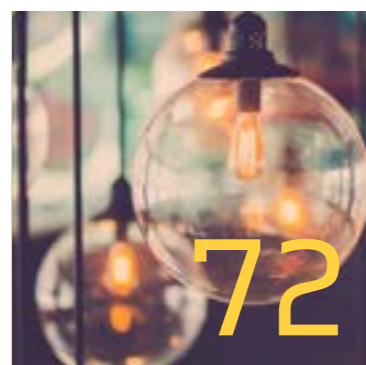
ליוצרות הנפלאות: יסמין בוקעי
ותהילה גולדבאום, מעצבות ברוח
ובאמנות ייחודית.

לכותבות הנפלאות ששלחו ממיטב יצירתן.

לכל המסייעים והמסייעות לי בדרכי, ולכל
אלו שמעודדים ותורמים את תרומתם
המקצועית, הן במלל, הן בתגובות ובכל
עזרה מקצועית (באתר ובעל פה). תקצר
הדף מהכיל את הנשים היקרות השותפות
למיזמים לתחרויות ולכל שאר הפעילות.

תודה ושוב תודה!

ומעל הכל, תודה לבורא עולם המאיר לעולם
כולו בכבודו.

ויהי אור
חסידה קונסקי

אורלי והאור האמיתי
י. נתנזון

כצל עובר
חנה שתיל

דבר העורכת

כעת בצעד בטוח יותר שאנו צועדות בשביל האמנותי, ברוך ה' מרגישים הארה גדולה.

זכות גדולה נפלה בחלקי להוציא לאור את מגזין סקיצה גיליון מס' 2, כשהוא מודפס ומונגש לכל, בחומר אמנותי מנופה כסולת, מותאם לרוח החרדית.

תודות לתמיכת מפעל הפיס, יוצא לאור כעת כתב העת, כשהוא מאיר עניים וחושף עוד טפח של יצירה אמנותית מבית טוב.

נושא ה'אור' נבחר לכתב העת, כמובן גם בהקשר הזמן הבא עלינו לטובה, זמן בו האור מקבל "פרסומא דניסא" והאור ממשיך לרצד מן הלב אל החלון והחוצה, עד ללב המהלך בשוק. אור הנר חודר אל כולנו, עוטף אותנו ומזכיר לנו את עוצמת חיותו ואת חיובינו זה בעולם להדבק באור ורק בו.

ניסיתי בכתב העת לגעת באור על היבטיו החזותיים השונים, כשהמשמעות נרחבת ומעמיקה.

בשפת אמנות מקצועית ומרתקת הופשט והורחב ה'אור' להיבטיו השונים, כשסמלים דימויים והקשרים חזותיים רחבים נותנים הבנה למסר.

ומי כמו העוסקות באמנות, המיטיבות להכיר ולהעלות מושגים לסימבוליקה ומשמעויות נרחבות, תוכלנה לדלות מן החומר עושר רב.

בכתבות שלפניכן קוראות יקרות, מוצגות מיטב רעיונות ויריעה של עשייה מבית היוצרת החרדית, נשים חרדיות, נשים אמניות, אשר רוח בהן ויוצרות מן הלב ומן הנשמה, בנפש חפצה הגישו לנו הצצה לעולמן המאיר. השתדלנו לגעת במרחב האמנותי, נגיעה שתצביע על קצוות ונקודות מגוונות שתתרום לכל קוראת.

הנר והאור כדימוי יכולים ללמד אותנו עולם ומלואו. אנו כנשים מכירות בכח האור הזה, כוחה של האהבה, הנתינה, החום והמתת כוחו של המדליק אור לאחר, 'נר לאחד נר למאה' כמה עומק יש באמרת חז"ל זו.

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך, ניתן לראות איך מגע אור קטנטן מבליח קשיים רבים, וכמו גם כאן נגיעת אור אמנות קטנה תבליח לעשייה רבה וקידום של כל אחת למקום טוב יותר בס"ד.

אסיים בתפילה ותקוה, שנצליח גם בעת הזו, לשמור על האור שלא יכבה שנדע להעביר במסירות את האור, ולעבוד וליצור בעיבוד מסרים מוארים ממקור האור. כל אחת בכישוריה שלה, וימשך זה האור מאחת לרעותה, ומן האחד היחיד.

ויהי נועם ה' עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו. אמון.

שלכך, אייל

צילום השער:

פערי לנגר, ברכת הבית, צילום דיגיטלי.
המחלקה לצילום אמן

עורכת:

מיכל רוזנר

עורכת משנית:

ש. פכטהלט

עורכות לשון:

שרית קרקובר
אפרת גייגר

עורכת גרפית:

יסמין בוקעי,
סטודיו מירי ויסמין

עיצוב גרפי:

תהילה גולדבאום
tehila6396@gmail.com

הערות והארות תגובות ובקשות
יתקבלו בברכה

למייל: michalrozner@gmail.com

כתב העת יצא לאור בסיוע מועצת
הפיס לתרבות ולאמנות

בסיוע "יוצרים סביבה
אמנות וקיימות בקהילה" ע"ר

כצל עובר

| חנה שתיל |
"אמן" המרכז לאמנות חזותית

הצללים יכולים לעשות לך דבר זהיפוכו

הם יכולים לקרוא לך להעמיק ולהתבונן. הם מבטיחים לך כי יש רובד תחת רובד, שכבה אחת ועוד אחת, הם מפזרים רמזים, הם אמנם מגלים טפח אבל גם מסתירים טפחיים. הצללים לוקחים אותך ביד ומוליכים אותך פנימה, מכוונים אותך להקשבה דקה, מניחים לעושר להתגלות.

הצל אומר לך: בואי לא
נתבלבל, לא נלך שולל אחרי
כל הכתמים והצבעים
והמרקמים והצורות

הצללים יכולים גם למקד אותך ולהעמיד אותך על מקומך. כן, כאן בדיוק. ביצירות האלו הצל אומר לך: בואי לא נתבלבל, לא נלך שולל אחרי כל הכתמים והצבעים והמרקמים והצורות. בואי נשאיר את זה כמו שזה. נקי. שלם. בואי נשאיר את קו המתאר בלבד.

| אוסל אדמס, 1936 |

| רמברנדט, דיוקן עצמי |

אנחנו רגילים להתעלם
ממנו, מהצל. לדידנו, הצל
הוא תופעת לוואי. תעתוע
לרגע שמופיע ונעלם. אין לו
ממשות

1. היצירה של הופר היא יצירת מעבר. האור בה חזק ומסנוור. הצל חתוך. המעברים בין האור לצל חדים וברורים.

2. אנחנו רגילים להתעלם ממנו, מהצל. לדידנו, הצל הוא תופעת לוואי. תעתוע לרגע שמופיע ונעלם. אין לו ממשות. היצירות של האמן האזארי רשאו אלקבארוב הופכות את הקערה על פיה. הן מאירות בזרקור על הצל. אלקבארוב לוקח פריטי יום יום סתמיים הנראים מגובבים באקראיות, חסרי פשר וקשר, ערימה הנראית בדרכה לאשפה, ויוצר צלליות מלאות חיים ומשמעות על הקיר.

3. 'תיאטרון צלליות' ו'אמנות צלליות הידיים' לוכדים היבט חשוב נוסף של הצללים; הם מביאים לידי ביטוי את החמקמקות של הצללים, את ההשתנות המתמדת שלהם. הצלליות הן שטוחות, פשוטות וברורות. לעומתן – המתח, המסתורין והעלילה מגולמים בתנועה.

הציור של שטנספייל מנסה לספר את כל הסיפור.

הוא מספר על הצללים הרכים, המטושטים, רבי הגוונים המעניקים לתמונה עומק ומסתורין. הוא ממקד אותנו גם בכתם האור הברור שעל הקיר ובו צללית שטוחה, חדה וחתוכה. הוא מספר על האור של בין הערביים, מרובה הצללים והפינות החבויות, והוא מספר על האור של שעת הצהריים, הבהיר והמסנוור.

הוא מביא את הנועם והרוך שבמשחק ילדים חיוני וגם מטיל על הקיר צל אימתני המרמז למיסתורין מפחיד.

הוא מקפיא רגע אחד של צללית על הקיר אבל גם מספר סיפור ארוך ומלא נפח על חברות ילדים, ההרהורים, הרגשות והאישיות של כל אחד מהם. הוא מתאר את יחסי הגומלין ביניהם, החברות ואת המשפחתיות.

הציור הוא ציור דומם, מנציח מיקום מסוים של כל האובייקטים, אבל הוא מקרין מול עינינו תנועה מלאה.

זהו סיפורו של הצל. דבר והיפוכו. רך ועשיר בגוונים וגם חד וברור. מלא ומעמיק וגם קו מיתאר. מתעתע. לעולם לא קבוע. בא והולך. גדל וקטן. מבליח, מרצד ומרקיד. מגלה ומכסה. מאיר ומסתיר.

1

2

3

| Lovis Corinth Schattenspiele 1891 |

מכל מקום

7 דוע, כי מעיקר הדין, יש להדליק נר אחד בלבד בכל יום בחנוכה, ואילו ישראל נוהגים למהדרין מן המהדרין ומוסיפים בכל יום נר נוסף. בחג החנוכה קורה משהו, שיש בו לקיחת אחריות על המרחב הציבורי בגדר מהדרין מן המהדרין. שמונה ימים, שבהם התרומה לרחוב; הוצאת אור הנרות החוצה, ניתנת לא רק על ידי הדיירים של יחידות מגורים שעל הקרקע. כולם נותנים אור.

קרן מלכא

אדריכלית - מרצה במחלקה לעיצוב פנים

נכון יהיה, אם כל בית על הקרקע או דירה במפלס הרחוב, יקחו אחריות במידה מסוימת על המרחב הציבורי. יתנו משהו מעצמם. למשל ספסל, שטח ירוק, מתוך הבנה שהם תווך בין הפרטי לציבורי. מתוקף היותם תווך, המקום שמתווך, שמייצר סינרגיה בין פנים וחוץ, הם נהנים מההשקה לתחום הקרקע או הרחוב, ועם זאת נותנים תמורה. באמצעות יחסי הגומלין האלה, המקום מתקיים כעיר ולא כל אחד לעצמו.

**הציבור כולו רואה באור.
נוצר חיבור. הבית הפרטי
הופך למקדש מעט ומאיר
בתוכו ומתוכו- החוצה**

שהחומות אינן מייצרות ארכיטקטורה, כלומר אינן מהוות מעטפת למרחב כלשהוא, אלא הן קיר גדול, שיוצר בידול בין מרקם עירוני אחד למשנהו.

דרך, מכיוון שארכיטקטורה של מקום אינה נמדדת רק באמצעותו, אלא גם באמצעות הקונטקסט הסביבתי שלו ומערכת היחסים ביניהם. הדרך לבית המקדש על ציר פיזי, היא חלק מהארכיטקטורה שלו, שמתחילה מן הבית הפרטי במקום כלשהוא במרחב ומסתיים על ההר. היא ביטוי לתהליך הפנימי, שעובר היחיד מביתו ל"הבית", או בשלושת הרגלים, שעובר הציבור, במהלכה נבנית תודעה של חיבור, המגיעה לשיאה בהיררכיה של רצף החללים, עזרות למיניהן, האולם, ההיכל והדביר, שכל אחד מהם מכיל בדרגה שונה. כשנכנסים לשם, הופכים להיות דבר אחד עם רצף החללים האלה.

המרכיב השלישי מתקיים גם הוא בבית המקדש, מאחר והוא נמצא במצב קונפליקטואלי. הוא ממוקם בתוך המרקם העירוני ולא מחוצה לו. כדי להגיע אליו, עוברים דרך השוק, דרך רחובות ובתים, דרך חולין. הוא נמצא במקום של עימות, של מתח, של מציאת הגבול הדק בין קודש לחול.

נחזור למרכיב האור. כאמור, האור המבונה בבית המקדש, זה לא רק החלל שנוצר, אלא האור אינסוף שממלא אותו, ששוכן בתוכו. השכינה. שמאירה ממנו החוצה. אף יותר מכך. מלכתחילה, בית המקדש, שמהותו זה אור, נבנה במקום בו צומצם האור לצדדין, על ידי כך נעשה חלל פנוי בתוכו נתהווה העולם.

גם ארכיטקטורה היא בבחינת צמצום האור לצדדין. הקירות נדחקים לשוליים פיזית ורעיונית, אך בד בבד, מאפשר לחלל להתקיים. הארכיטקטורה של בית המקדש היא הגדרת מקום ל"מקום", היא יצירת חלל פנוי לעבודה המתרחשת בתוכו, במקום בו הכל התחיל.

וגם בימי החנוכה יש מעקרון צמצום האור לצדדין. לכאורה, יכלו בני הבית ליהנות מאור הנרות בתוך ביתם, אך למעשה, הם מוציאים את אור הנרות החוצה, לרחוב, או מעבירים אותו ממרכז החלל הצידה, לאדן החלון. במעשה הצמצום הזה, מוצאת לה השכינה מקום לרדת. הנתונה לרחוב, דהיינו לציבור, כמו בכל נתונה שהיא, מצמצמת, חוסכת מאיתנו דבר מה, אך גם פועלת פעולה של רווח. הציבור כולו רואה באור. נוצר חיבור. הבית הפרטי הופך למקדש מעט ומאיר בתוכו ומתוכו- החוצה, ממש כמו בבית המקדש.

שאלה המעסיקה רבים היא, האם יש לנו כעם, אדריכלות מקומית אותנטית. כזו, שאינה מייבאת מבחוץ עקרונות וסגנונות, אלא נושאת קוד גנטי, שהוא בלעדי לנו. היו כאלה שפנו למבנה של בית המקדש, במטרה לגלות האם אפשר להסיק ממנו מסקנות על תרבות בניה יהודית, תוך כדי שהם מנסים למצוא קשר בין הבנות ארכיטקטוניות ואמיתותן, לבין מבנה, שההנחיות לבנותו ניתנו בתורת אמת.

אחת מן ההבנות הידועות לעוסקים בתחום, היא שבמבנה טוב מתקיימים שלושה מרכיבים הכרחיים: הראשון הוא אור, השני הוא דרך והשלישי הוא קונפליקט.

אור, מכיוון שאדריכלות טובה עובדת בארבעה ממדים: אורך, עומק, גובה ואור. המימד הרביעי, האור, מייצר חלל ומקנה לו איכויות שימושיות ואסתטיות גם אם הוא ריק מפרטים. אכן, האור היה אלמנט חיוני בבית המקדש. שנאמר: "ויעש לבית חלוני שקופים אטומים. אמר רבי אבין הלוי ברבי: את[ה] מוצא, כל מי שבקש לעשות לו חלונות, עושה אותם רחבות מבפנים וצרות מבחוץ. למה? שיהיו שואבות אור, אבל חלונות של בית המקדש לא היו כך, אלא רחבות מבחוץ וצרות מבפנים. למה? שיהא האור יוצא מן בית המקדש ומאיר לעולם". נמצאנו למדים, שמהות המבנה היא לאו-דווקא הקירות, אלא מה שנוצר ביניהם, החלל, שמספק את אורו לכל העולם. אך אין אור בלא כלי. כאן המקום לספר, שארכיטקטורה לא עוסקת בחומר, אלא באמצעות החומר היא בונה את האור, את האין-חומר, כלומר את החלל אותו היא מגדירה. מה שחשוב יותר מן החומר, זה מה החלל בנה בתודעה שלנו. דווקא תפקיד החומר זה להיעלם, כאילו להיות שקוף. מה שנשאר זה מעין נגטיב של החומר, החלל, מבנה של אור. זאת בדומה לתורה, שהיא שחור מבחוץ ולבן מבפנים. אך היא לא רק האותיות שחור על גבי לבן, אלא היא גם הלבן שבין האותיות, היא מה שביניהן.

בבית המקדש, האור המבונה שבין כתליו, זה החלל שנוצר ומאיר כלפי חוץ וזה גם האור אינסוף שממלא את אותו, ששוכן בתוכו. זה המקום.

להבנת העניין לעומקו, ניתן להסביר זאת גם על דרך השלילה. דוגמא הפוכה לחלל, למבנה של אור, היא חומת העיר העתיקה. החומה, שהייתה בעבר פונקציה שימושית והכרחית, היא חומר- חומר. כיום היא נתפשת כפסל סביבתי, כאובייקט, שפנסים מאירים עליו. אפילו בשל כך, היא עמדה על סדר היום של סוגיות אדריכליות אורבניות של ירושלים, עד כדי כך, שכמענה לניתוק הבעייתי, שהיא יוצרת בין העיר העתיקה לעיר החדשה, הוצע לשבר אותה. אלה שציידו בפירוקה, טענו

אקריליק על בד, מרים דויטש

**"אבל חלונות של בית
המקדש לא היו כך, אלא
רחבות מבחוץ וצרות
מבפנים. למה? שיהא האור
יוצא מן בית המקדש ומאיר
לעולם"**

האור

שבתוכינו

| רחלי הס |
מטפלת באמנות M.A.

.....
"צריך שכל איש ידעוויבין,
שבתוך תוכו דולק נר,
ואין נרו שלו כנר חברו,
ואין איש שאין לו נר"
.....

חג החנוכה. חושך בחוץ ואור בפנים, קר וסגרירי בחוץ ובבית דולקת אש מחממת אווירה, מאירה. אנו מביטים על השלהבות הקטנות, המרצדות, ומיתר עדין בתוך ליבנו נע ומתרגש. בחג בו ניצח האור את החושך והתגברו כוחות הטוב בעולם, יכולים גם אנו, כל אחד ואחד ממש, להתבונן על המרחב הפנימי שבתוכנו ולחפש שם נקודות של אור.

פעמים אינספור אנו עסוקים, לעיתים שקועים, בחלקים היותר חשוכים של נפשנו, מלקים את עצמנו על הטעון שיפור ומחפשים דרך נוספת להיות טובים יותר, להתקדם, לעשות שינוי. פעמים מעטות, מעטות ממש, אנו מרשים לעצמנו בניחותא להתבונן על האור שבנו, על חלקי הנפש שמקרינים החוצה, שמאירים אותנו ואת הזולת, שהם ממש כמו אש דולקת, נר פנימי. כמה אנו מרשים לעצמנו להכיר באור הזה ולהתחמם לאורו, להתחזק ולהתמלא בכח?

תאמינו או לא, אבל
האור הזה שנוצר ונולד
שם ביצירה שלכם הוא
ממש אותו האור שיש
בכם תמיד,
שדולק עכשיו...

תנו לו להאיר.

התנסות אישית בחיזוק האור הפנימי

אז -

אולי ממש עכשיו, או בזמן אחר פנוי -

תוכלו להתרווח על הכורסה, לנשום כמה נשימות מרגיעות... ולהירגע מעט... ואולי גם לעצום עיניים...

דמיינו שאתם באפלה גמורה, בחושך סמיך... ומתוך החושך מאיר ניצוץ קטן של אור, קטן ממש... האור הקטן הולך וגדל... מתפשט במרחב... אתם חשים בנעימות שלו... שמתפשטת את אט... אט...

איך נראה האור הזה? אילו צבעים יש לו?...

האור הזה מחמם אתכם ועוטף את גופכם... אתם מרגישים עכשיו טוב עם עצמכם, עם איך שאתם... ונעים לכם...

חשבו על נקודת אור שיש בתוכם, על תכונה שלכם, על יכולת אישית שמאירה אתכם מבפנים ממש כמו האור הזה, שעושה לכם תחושה שאתם טובים ומוצלחים ומחממת לכם את הלב...

איך זה נראה בדמיון שלכם?...

פתחו את העיניים, נסו להעלות על דף גדול את האור הזה, בצבע, בכתמים, בקווים.

תוכלו להשתמש במריחות ובטפטופי גואש, בצבעי מים, בטפטופי נרות צבעוניים, בצלופנים מאירים ובשקפים בצבעי האור.

נסו להביע וליצור בחופשיות את האור שדמיינתם---

התבוננו ביצירה שלכם עכשיו...

מה אתם רואים? תארו זאת ממש במילים... אפשר לקחת דף ועט ולרשום את התרשמויותיכם. מה קרה שם בדף עם הצבעים, הקווים והכתמים? מה יש ליצירה שלכם לומר לכם? אילו רגשות עולים ממנה?

תאמינו או לא, אבל האור הזה שנוצר ונולד שם ביצירה שלכם הוא ממש אותו האור שיש בכם תמיד, שדולק עכשיו...

תנו לו להאיר.

מושג האור כסמל טיפולי

המושג אור מקבל ביטוי נרחב בתאוריית הפסיכולוגיה החיובית, המכונה גם 'מדעהאוסר'. פרופ' מרטין סליגמן, פסיכולוג אמריקאי יהודי, התמחה בחקר הדיכאון במשך עשרות שנים. התמחותו העיקרית הייתה במחקרים להבנה פסיכולוגית של הסיבות לדיכאון. בשנת 1998 יסד סליגמן את גישת הפסיכולוגיה החיובית, ששמה לעצמה מטרה לפתח גישה מניעתית שתעצור את מגפת הדיכאון ותעזור לאנשים לפתח חוסן נפשי וחיים בעלי משמעות.

סליגמן סבר שהגישה הטיפולית המסורתית שבה מחפשים את הבעיה ומוצאים פתרון יכולה להגיע להישגים מוגבלים בלבד. אין, כמובן, כוונתו להתעלם מליקויים ומבעיות, אלא להפחית את המיון בהשקעה בטיפול בבעיות לעומת ההשקעה בכוחות ונקודות האור של כל אחד ואחד, שמהם בסופו של דבר נפתרים משברים. למרות הצער מחצי הכוס הריקה, מים ניתן לשתות רק ממחציתה המלאה... החדשנות שמציעה הפסיכולוגיה החיובית היא בפנייה שלה אל מחצית הכוס המלאה כגישה טיפולית ומניעתית.

אנשים לומדים בעיקר מהצלחות, לא מטעויות. הפסיכולוגיה החיובית מאירה את ההצלחות והחוזקות שבחיים ומאפשרת לאנשים ומארגונים ללמוד מהצלחותיהם כדי להיות מאושרים יותר. האדם אינו כל יכול, ומתוך מגוון גדול של תכונות וחוזקות אפשריות, לכל אדם יש מספר חוזקות בולטות במיוחד. רובנו מתמקדים פעמים רבות בחולשות, שכן החוזקות מתקבלות כמובנות מאליהן. מיצוי החוזקות עשוי להביא להישגים גבוהים בהרבה מאשר ניסיון לשפר חולשות, ניסיון שנדון להצלחה מועטה או לכישלון שכרוכים בתסכול רב.

לאחר חווית הצלחה שלנו, אפילו שאינה מזהרת, נוכל לשאול את עצמנו מה היה שם בסביבה, בנו או בכל מרכיב אחר, שאיפשר לנו להגיע להישג הזה ולהצליח במשימה. הכוחות שנאבחנו באמצעות שאלה כזאת עשויים לתרום לטיפול הביצועים שלנו יותר ממיקוד בחולשותינו, שאותן בדרך כלל איננו מסוגלים למנף באופן משמעותי. יש ללמד אנשים, ובמיוחד ילדים בשלב ההתחלתי של חייהם, לאתר חוזקות, כוחות, כישרונות, יכולות אישיות ונקודות של אור שמאפשרים התפתחות וצמיחה בעבודה, ביחסים הבין אישיים ובשאר תחומי החיים.

הפסיכולוגיה החיובית
מאירה את ההצלחות
והחוזקות שבחיים
ומאפשרת לאנשים
וארגונים ללמוד
מהצלחותיהם כדי להיות
מאושרים יותר

אמנות זיכרון

| נחמי רובין |

אמנית ומעצבת גרפית,
מלמדת עיצוב ופוטושופ מתקדם

אורות ביצירה

אורות ביצירה הם אלו שנותנים את האוירה, את התחושה וההרגשה, ולכן הם חלק גדול, ואפילו עיקרי בה. אורות במצבים רבים ניתן לראות בבריאה, וזה אגב, תהליך מעולה מבחינתי להגיע לדיוק, זאת אומרת - להתבונן סביבך. כנראה שלה קוראים השראה... ביום, השמש שוטפת אותנו ומשדרת לנו שהיום הוא זמן לערנות, לעשייה ולפעולה. לעומת זאת הלילה חשוך, ואם נהיה בתוך החדר וגם שם לא יהיה אור זה סימן שהולכים לישון... ואם נצא החוצה והירח יהיה מלא וניצוצות של כוכבים יזדקרו מולנו אולי יהיה זה זמן של התבוננות על היום שחלף, או תקווה ליום של מחר.

המחשב נדלק, מבחינתי זהו אור, תרתי משמע. המחשב על תוכנותיו ואביזריו הוא כלי ליצירה; כלי טכנולוגי מתקדם שיש בו מענה להנעה של יצירה, לדיוק ולהגעה לתוצאה מושלמת באמצעות כלים ואפשרויות רבות. בסביבת העבודה אין ריח של צבעים ולא דפים שאפשר להרגיש את העובי שלהם ביד, אבל כמו בכל יצירה - גם ביצירה במחשב יש הרבה ביטוי ומחשבה, יש בה לב ותוכן, וכמובן - אמנות

מבחינתי יצירה יפה היא
יצירה שמביאה בכנפיה
גילוי, יצירה ששופכת אור
על מקום חשוך וחבוי,
יצירה שפותחת למתבונן
חלון למקום שלא היה מוכר
לו, או מעצימה מבט על
מקום גלוי

התאורה סביבנו מובילה אותנו, לא תמיד במודע, לפעולות מאוד מסוימות. בדיוק כך ביצירה, האמן יבליט את המשמעות המדויקת שהוא רוצה להעביר באמצעות אור, ולפעמים גם חושך - אבל כדי שהיצירה תיראה תמיד חייב להיות בה אור.

ואם אנחנו מדברים על אורות ועל יצירות - אני רוצה לשתף במשפט שמלווה אותי: פעם שמעתי שיצר הנו יצירה. בורא העולם נתן לנו שני יצרים סוערים: היצר הרע והיצר הטוב, והם נלחמים זה בזה. ה' ציווה אותנו לבחור בטוב. את היצר אפשר לנתב ליצירה, ואז יש תשובה ויש שלוה. ביצירה יהודית נבחר היצר הטוב.

אור מבחינתי הנו שאיפה, תקווה, משאלה לגאולה. יש את הגאולה השלמה, אור עצום שישטוף את העולם, אור שכולנו מחכים לו בכל יום. ויש את הגאולות הקטנות שכל אחד באופן אישי מייחל להן. אלו אורות בכל מיני גדלים וצבעים, ואנו מחכים להם שיידלקו ושיאירו לנו את המקומות החשוכים שבחינו.

מבחינתי יצירה יפה היא יצירה שמביאה בכנפיה גילוי, יצירה ששופכת אור על מקום חשוך וחבוי, יצירה שפותחת למתבונן חלון למקום שלא הכיר או שמעצימה מבט על מקום גלוי.

יהי אור

הדבר הראשון שנברא בעולם הוא אור, יהי אור! זאת למה? כי הבריאה יכולה להיות יפהפייה ובה עצים, פרחים, ציפורים, ימים ודגים. אבל אם אין את האור אזי כל הטוב הזה לא נראה, וכשהאור לא נראה איננו יכולים להשתמש בו, ליצור ולהנות מהיופי שקיים. כך בכל יצירה, האור מראה אותה, מדגיש אותה ומחדד אותה.

אור כנגד החושך

חידוד גדול יותר לאור הוא כאשר הוא מבליח מבין החשיכה. כמו בחיים שלנו, שהם יצירה אחת גדולה, כל הארה קטנה בנושא סבוך, כהה ולא פתור מאירה יותר מאשר הייתה ניכרת על מצע רך, גלוי ומואר.

ויש לי תפילה קטנה, והיא, שהאור שבחינו יראה לנו עצום ונדע להעריך אותו ולהודות עליו, גם כשהוא לא על גבי קנווס חשוך.

"... אשר ברא
ששון ושמחה.
חתן וכלה...
ברוך דחמיר תטע
אהבה ואחווה
ושלום ורעות..."

קפיצה לגלריה

וכשהאור לא נראה איננו יכולים להשתמש בו, ליצור, ולהנות מהיופי שקיים. כך בכל יצירה, האור מראה אותה, מדגיש אותה ומחדד אותה

מנורת ליילה מעוצבת

| שושי סירקיס |
צילום סטיילינג ועבודת יד

ואז הגיע שלב העיצוב. הוא חתך בד פשתן לבן ורך, הדביק אותו מסביב לשלד העץ, ואני עזרתי לגזור את המפיות המאורות שלאחר מכן הדביק בן דודי לכל צד של המנורה. בצד העליון של המנורה הוא הוסיף חתיכת בד יוטה, ואחרי שהכול היה מוכן עטפנו את המנורות בנייר צלופן ובסרט סאטן חלק ומבריק.

המנורות נמכרו לאנשים שמעריכים עבודת יד ואוהבים עיצוב מיוחד אני חשקתי לי במנורה אחת כזו, ובן דודי הבטיח לי שלחתונה שלי הוא יתן לי מנורה כזו. אחרי החתונה סיפרתי לאמא שלו על ההבטחה והיא הוציאה מהמחסן מנורה יפה, עטופה בצלופן שהעלה אבק. מאז המנורה הזאת משמשת אותי כמנורת הלילה שלי. אני אוהבת אותה לא רק בגלל העיצוב אלא גם בגלל הנוסטלגיה שלה.

אתן מוזמנות יחד איתי ליצור לכן מנורה כזו לחדר שלכן.

הרעיון כאן הוא בניית הבסיס למנורה ועטיפת הבסיס בבד פשתן משם אתן יכולות להמשיך הלאה. אביא כאן רעיון לעיצוב, אך כל אחת יכולה לפנות למקומות אחרים, יצירתיים ומפתיעים.

.....
ישבנו בסלון. בן דודי
היה עסוק במדידת
עצים, בחיתוך
ובשיוף, ואני ישבתי
לצפות בו ולראות
איך מחתיכות העץ
הצרות נוצר שלד
מלבני - בסיס
למנורת ליילה.*
.....

1

עכשיו מתחילים לעצב:

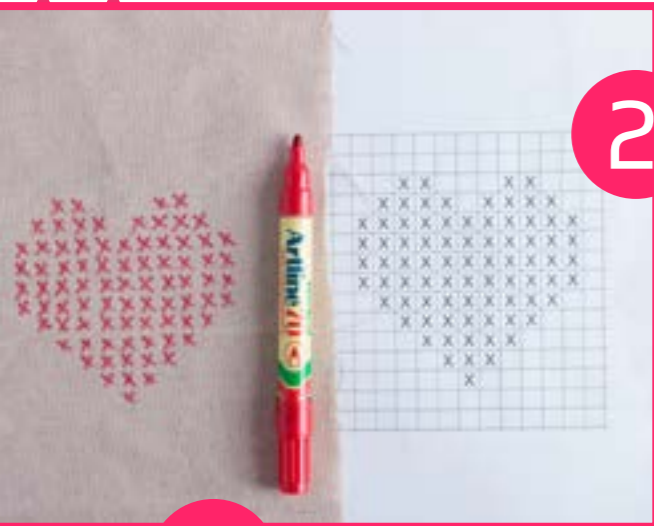
מעצבים את המנורה: חותכים בד פשתן בגודל 70*33 ס"מ. מציירים על הבד את העיצוב שבחרנו: אני בחרתי בלב איקסים, גוזרים את השרטוט המצורף ומניחים מתחת לבד הפשתן. שימו לב: אורך כל צד במנורה הוא כ-17 ס"מ. את האיור מניחים במרכז. כדי שתוכלו להעתיק בקלות את האיור יש להדליק אור מתחת לשולחן זכוכית. לחילופין ניתן גם לצייר חופשי; ברגע שתקלטו את רעיון האיקסים זה קל. על הבד אנו משרטטים איקסים בצבע שבחרנו לפי הצורה שאנו רוצים (במקרה שלנו - לב).

יוצרים 2 לבבות משני צדדים מקבילים. בצדדים האחרים ניתן להוסיף כיתוב, אף הוא ב"ריקמת איקסים".

מדביקים את הבד לבסיס המנורה בעזרת דבק חם.

בחלק העליון ובחלק התחתון מוסיפים בד יוטה בגובה של 3 ס"מ לגימור יפה.

סיימנו! מחברים את השקע לחשמל ונהנים מהאור שבוקע ממנורה יפה ושימושית שעשיתם במו ידיכם.

2

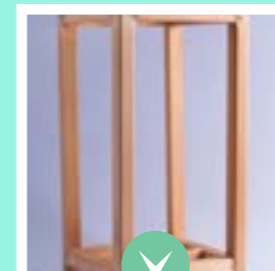
3

בהצלחה---

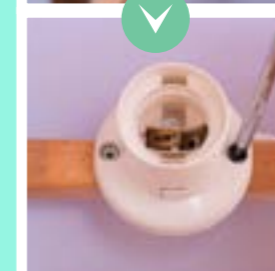
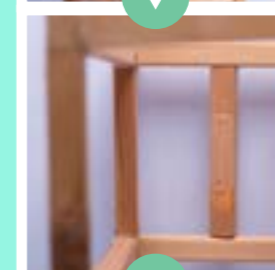
4

שלבי ההכנה:

מכינים את הבסיס למנורה: בסיס המנורה הוא מלבן ארוך וצר.

בעזרת דבק נגרים מחברים ארבעה לייסטים קטנים לארבעת הלויסטים הארוכים מלמעלה ומחזקים את החיבורים באמצעות מהדק קיר. עושים את אותו הדבר גם בחלק התחתון ומוסיפים באמצעו עוד לייסט אחד קצר, עליו נחבר את בית המנורה.

מבריגים את בית המנורה לליסט שנמצא במרכז בסיס המנורה.

החומרים:

- 9 לייסטים מעץ 2*13.5 ס"מ
- 4 לייסטים מעץ 2*35 ס"מ
- בית מנורה הכולל שקע ומתג
- דבק חם
- מהדק קיר
- דבק נגרים
- בד יוטה
- בד פשתן
- לורד ארטליין אדום (או כל צבע אחר לבחירה)
- מספריים
- סרגל או סרט מידה

מאז המנורה הזאת משמשת אותי כמנורת הלילה שלי. אני אוהבת אותה לא רק בגלל העיצוב אלא גם בגלל הנוסטלגיה שלה

.....

לקבוע ראיון עם אורלי לא היה משימה קלה. לכל אמא קשה לפנות זמן לכל דבר שמעבר לעיסוקי הבית השוטפים והלחוצים, ובוודאי לאמא לשלושה קטנטנים. "אני בפאוז עכשיו מהאומנות", אמרה לי אורלי בפעם הראשונה כשפתחה לי את הדלת, אילה בת השנה בזרועותיה ויהודה בן השנתיים מושך בחצאיתה... אבל אני התעקשתי. ספל הקרמיקה שמצאתי בחצר דיבר אליי וגם גוף התאורה שעמד ליד הדלת חיכה בסבלנות להאיר את דברו, עד שיום אחד מצאנו את הזמן והמקום (וגם מצלמה) לספר על האור של אורלי.

.....

אורלי

והאור האמיתי

| מאת: י. נתנזון |

יהודה הקטן יושב על השטיח לידי ומדפדף בספר על פרשת השבוע. "הנה אברהם אבינו" הוא קורא, "בום, בום פטישו!" הוא מצביע על תמונת הפסלים שאברהם אבינו מנפץ ודופק על התמונה עם גוש הפלסטלינה שבידו

אחרי ארבע שנים בבצלאל, חזרה אורלי למושב ופתחה בו סטודיו לקרמיקה ולזכוכית. בסטודיו היו סדנאות למבוגרים בבוקר, סדנאות לילדים בצהרים וסדנאות למבוגרים בערב. אורלי למדה עוד קורס בזכוכית בסטודיו שטרסבורג ברעננה, ואחר כך לימדה גם שם.

"זו הייתה תקופה של כף, כף של יצירה ושל קשר עם אנשים, עם צבעים, עם חומרים ועם צורות חדשות. הרגשתי שאני מבטאת את עצמי גם דרך התלמידים, כי את מנחה ועוזרת ועושה את רוב הדברים המסובכים בעבודה של התלמיד, זו יצירה אין סופית.

העבודה בחימר ובזכוכית מלאת כסף וחומריות. לא שנשאר הרבה כסף, הוא רק מתגלגל בין הידיים והרבה ממנו יוצא על עוד חומרים וציוד ומיכשור. יש כזה דבר, כשאתה מצליח, העולם שלך חומרי, כולם מסתכלים עליך כאילו מי יודע מה... בשורה התחתונה חייתי טוב, אבל לא, לא נהייתי מיליונרית ברגע. עם כל ההכנסות היו לי הרבה הוצאות.

עבדתי ללא הפסקה. אף שיכולתי להביא מדריכים נוספים, הייתי מנקה-מסדרת-מקבלת תלמידים-שורפת-רצה לקנות חומרים---- חוץ מהנהלת חשבונות עשיתי הכול לבד.

לא יודעת איך, אף פעם לא הסכמתי לעבוד בשבת. כל השבוע אני עובדת וגם בשבת? לא קיבלתי לקוחות ולא פתחתי את הגלריה, אפילו שבאזור שבו גרתי זה היה מקובל...

אחרי העבודה עם החימר רציתי לראות קצת אור, אז התחלתי ליצור גופי תאורה מחימר."

"תמיד הייתי בחיפוש של מודעות ומשמעות. השתתפתי בקבוצות של מודעות עצמית ומודעות נשית. אבל נזהרתי שלא ללמוד דברים מוזרים, תמיד נמשכתי לחומר, לעפר, לקרקע, לא מדי מופשט או מיסטי..."

"תמיד הייתה לי משיכה לאומנות", פותחת אורלי אבוחצירה את סיפורה. "משיכה לאומנות, זה לא אומר שאת מוכשרת במשהו, הכל "הולך לך" ואת מצליחה, משיכה היא רק החיפוש אחר האומנות והרצון להביע משהו.

"כנערה למדתי תפירה, תפרתי הרבה בגדים עד שעזבתי את התחום. התחלתי ללמוד פיסול בחוג. לא הייתי חרדית אז, ולא ידעתי מה מותר ומה אסור לפסל. אהבתי את המשוב שקיבלתי מהחימר, הרגשתי שקל לי להביע את עצמי בתלת מימד.

בגיל הזה, כשהתחלתי לחפש מה ללמוד, הבנתי שהכיוון שלי הוא החימר, הקרמיקה. מילאתי טפסי רישום לבצלאל - אקדמיה לעיצוב ואומנות בירושלים. כולם אמרו לי שקשה להתקבל לבצלאל ולא אצליח, אחד למאה נרשמים מתקבלים, אבל אני ניסיתי והתקבלתי. הצגתי עבודות שכבר עשיתי ואת הנושא שהתבקשתי להמחיש. לקחתי את הנושא הכללי: "דרך זכוכית מגדלת" ובהשראת עבודתי בבית קפה, הכנתי פול קפה; במקום פול קטן בגודל אפונה הבאתי אותו בהגדלה, פול ענק בגודל של עשרים על שלושים ס"מ.

בראיון הקבלה עצמו הציבו לנו תרגיל ליצור כלי. אני יצרתי אבן, סלע חלול בטקסטורה ובמראה של אבן, שהיוותה גם קנקן למים. החימר שומר על קור המים ונותן גם טעם טוב למים. כך יצרתי גם כוסות לשתייה באותו דגם.

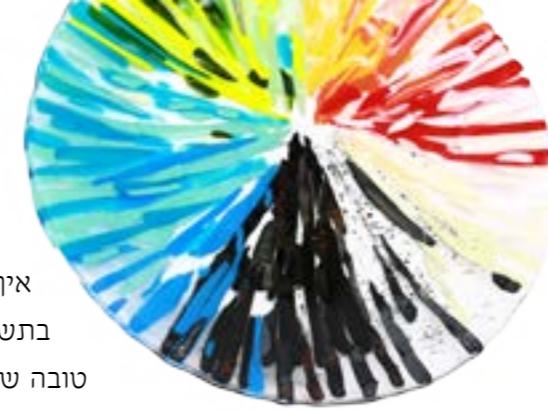
הלימודים באקדמיה לא היו פשוטים וירושלים באותן שנים לא הייתה ממש ידידותית למשתמש. שנות האלפיים היו מלאות פיגועים והעיר הייתה ריקה מתיירים. התגעגעתי אל הבית שלי שבמושב צור משה, ריח החימר הזכיר לי את ריח האדמה הרטובה במושב, אחר הגשם..."

יהודה הקטן יושב על השטיח לידי ומדפדף בספר על פרשת השבוע. "הנה אברהם אבינו!" הוא קורא, "בום, בום פטישו!", מצביע על תמונת הפסלים שאברהם אבינו מנפץ ודופק על התמונה עם גוש הפלסטלינה שבידו. אורלי נותנת לילדים לשחק בפלסטלינה ומעודדת אותם ללוש וליצור צורות, "שלא יגדלו כמו הילדים שהגיעו אליי לסדנאות אחרי שבבית לא הרשו להם לגעת בשום דבר מלכלך", היא מחייכת.

משיכה לאומנות, זה לא אומר שאת מוכשרת במשהו, הכל "הולך לך" ואת מצליחה, משיכה היא רק החיפוש אחר האומנות והרצון להביע משהו

זו הייתה תקופה של כ"ף, כיף של יצירה ושל קשר עם אנשים, עם צבעים, עם חומרים ועם צורות חדשות. הרגשתי שאני מבטאת את עצמי גם דרך התלמידים, כי את מנחה ועוזרת ועושה את רוב הדברים המסובכים בעבודה של התלמיד, זו יצירה אין סופית

איך הגעתי לחזרה בתשובה? חברה טובה שלי משפיים חזרה בתשובה. היא התחילה בשיטת "ימימה", שיטה של מודעות עצמית פנימית לאשה על בסיס היהדות, ושלחה גם אותי למפגש של קבוצה כזו. לא הבנתי כלום במפגש כי הגעתי באמצע תהליך של קורס, שהיו בו שפה אחרת ומושגים אחרים ממה שהכרתי. אבל לאט לאט ראיתי איך החברה שלי משתנה, מתעדנת. היא, שהייתה כמו אחות בשבילי, למדה במדרשיה בהוד השרון והייתי נוסעת לבקר אותה שם, עד שהיא עברה לירושלים.

לא ראיתי אותה כמה חודשים ואז היא הגיעה לביקור, "אם את רוצה ניפגש", היא אמרה, "אבל אני הולכת לשיעור תורה". הגעתי איתה לארסוף שכונת וילות על חוף הים ליד שפיים. היה שם, ועד היום יש שם, שיעור תורה של רבנים "מהשורה הראשונה", שם שמענו ביחד שיעור תורה.

יהודה מבקש שאמא תיצור לו עגול מפלסטלינה. "הילדים שהכי שמרו עליהם בבית", היא נזכרת, "היו מגיעים לסטודיו וטובלים את היד בדלי של החימר עד הכתף..."

במודיעין עילית לא כל הילדים הולכים לסדנאות של חימר, לפחות בבית הם יכולים להתעסק עם הפלסטלינה...

"החיים האלה", אומרת אורלי, "לא יכול להיות שבאת לעולם רק כדי לשתות ולאכול ולאסוף כסף! ההצלחה יוצרת חלל, כי אתה נוגע בדבר גבוה וחושב ששם האמת אבל לא, שם לא האמת. ואתה מרגיש כמו מכונה שכל הזמן יוצרת... כמו עבד, קונה חומרים, מתעדכן... זה יצירתי ליצור דברים, זה כ"ף, מעניין, חושי וחי, אבל עם הכול אתה מחפש רוחניות, משהו לנשמה, לפנימיות.

המשכתי לבוא לשיעורים בארסוף, אף שלא היה כל כך נעים לבוא לבד. האנשים היו נחמדים מאוד. שמעתי גם הרבה שיעורים ב"הידברות", שיעורים של הרב פנגר והרב זמיר כהן, לפחות שיעור אחד ביום. דרך "הידברות" הגעתי לפסגות - מדרשיה

אקסטרניית בפתח תקוה. במקביל לעבודה נסעתי 3 פעמים בשבוע ללימודים.

ההורים היו בהלם! כולם כבר דיברו על ה"סטודיו של אורלי", ידעו איפה זה והכירו אותי... ופתאום חזרתי בתשובה.

אז הבנתי שלא אוכל לעבוד בפיסול, זה דרש הרבה הרבה כוחות: יותר לא מפסלים, לא עושים צורות, דמויות של בני אדם ושל חיות כמו אריה, נשר ושור. לילדים יכולתי לומר מה לא לעשות אבל למבוגרים זה קשה. כן, כמו אברהם אבינו שברתי את כל הפסלים.

זה היה השלב בו הזכוכית קיבלה תאוצה וגם הכדרות על האובניים.

"אחרי שהתחתנו גרנו בבת ים, הסטודיו נשאר פעיל פעמיים בשבוע. זו הייתה נסיעה של שעה עד המושב, ולעזוב את הבית ליום שלם בשנה הראשונה לנישואים היה יותר מדי. הבנתי שלא אוכל להמשיך כך. מכרתי הכול, ציוד מקיף, חומרים ותנורים, מכשירים וכל מה שבעבר הייתי קונה עוד ועוד... הייתה לי סייעתא דשמיא גדולה; דרך החנות שבה קניתי את כל הציוד הגיעה אליי אישה שקנתה ממני את כל הסטודיו. הסכום הזה עזר לנו כי בעלי היה אברך ולמד רוב היום.

בבת ים לימדתי במתנ"סים שבהם היו תנורים לשריפת החימר. זה כבר לא סטודיו אין סופי, רק לבוא, למסור סדנא וללכת.

אחר כך התחלתי לעבוד בצ'רנסקי, ב"בית המורה", ונהניתי לפגוש נשים איכותיות ומכובדות. נשים חרדיות הן עם אחר, קשה להן ליצור משהו שהוא לא פרקטי. תשני! תביעי משהו מעצמך! בשבילן זה כמו לשבור את הראש...

אני חושבת שבציבור החרדי כדאי להרחיב על חינוך לפתיחות, אני מרגישה

בחימר איך היוצרות מנסות לדחוף שוב ושוב את החומר כדי שיעמוד ישר, זקוף, כמו כולם. ואני אומרת בואי תנסי... אולי עקום יותר מתאים? או אמורפי כזה? לא כמו הרגיל והידוע... להכיר, לראות, להריח, לחוש,

"החיים האלה" אומרת אורלי "זה לא יכול להיות שבאת לעולם רק לשתות ולאכול ולאסוף כסף! ההצלחה יוצרת חלל, כי אתה נוגע בדבר גבוה וחושב ששם האמת אבל לא, שם לא האמת. ואתה מרגיש כמו מכונה שכל הזמן יוצרת... כמו עבד, קונה חומרים, מתעדכן... זה יצירתי ליצור דברים, זה כ"ף, מעניין, חושי וחי, אבל עם הכל אתה מחפש רוחניות, משהו לנשמה, לפנימיות

זכוכית | בהשראת האובניים

כמה מילים על הטכניקה

על קצה החימר:

עם החימר עובדים כמובן ביד. כלים מדויקים יוצרים באובניים. יש גם משטחים שמרדדים ליצירת משטח ישר. את החימר חשוב לייבש לאט לאט: מחוררים את הניילון שעוטף אותו ורק כשהכלי מזיע כולו פותחים את הניילון. אם חם בחדר לא מסירים את הניילון. הכלי חייב להתייבש באופן אחיד כדי שלא ייסדק. מה משך זמן הייבוש? תלוי בצורה, בחומר, בעובי של הכלי - כמה רוקנו אותו.

שורפים את החימר בחום של 950/1000 מעלות. כמה עולה התנור? כמה עשרות אלפי שקלים.

את הצבעים מכינים על פי נוסחאות כימיות פריטות, קאולין, אבקות חרסיות, לפי משקל מדויק. יש צבעים שצריך לשרוף שוב אחר הצביעה.

פיזיוג קצרצר על פיסת זכוכית:

הזכוכית מגיעה בפלטות בצבעים שונים. חותכים אותה באמצעות סכין וסרגל, מציירים או מדביקים עליה חלקי זכוכית ושורפים אותה כדי לחבר אליה את כל החלקים.

קעת לוקחים כלי מתכת, או, כמו שאני הכנתי, תבניות מחימר, מצפים בחומר מיוחד כדי שלא תידבק הזכוכית לחימר. ושוב מכניסים לתנור. כדי ליצור כלי אפשר להמיס את הזכוכית לתוך כלי או מעל כלי הפוך. כך יצירתי בעיקר בתי מזוזה וכוסות.

ויטראז': זה חלק שאורלי פחות אוהבת, כי הוא פחות יצירתי ויותר טכני: ליצור בנחושת ולחבר אותה באמצעות בדיל לנחושת וזכוכית.

אורלי תפתח סדנאות בעז"ה, ולמי שרוצה להכיר אותה

מומלץ בחום להתקשר: 08-6322773

לגעת... זהו תהליך שבו חשוב לקדם כל אחד בדרך שלו...".

כשהתחילה שנת הלימודים הקודמת הייתי בחופשת לידה והשנה עברנו דירה, כך שלא חזרתי אל החימר והזכוכית. אני בבית עם הילדים והיצירתיות שלי היא באפייה, בקליעת חלות ובמשחק עם הילדים."

אורלי מתחילה לפתוח ארונות ולהוציא לי כלים לצילום. מגש אחד מסתיר שברי זכוכיות תחתיו ושבר קטן פוצע את האצבע של אורלי. "אני רגילה לזה", מרגיעה אותי אורלי, "פעם זה היה קורה לי הרבה...".

"אין בדירה הקטנה שלי מקום להכניס תנור לשריפת הקרמיקה והזכוכית", היא כאילו מבינה את שאלתי, "הייתה לנו דירה כפולה בגודלה בעיר פחות חרדית ועברנו דירה למודיעין עילית, כדי לחיות כאן בתנאים שמתאימים למשפחה חרדית. אין לי מקום לכל הכלים והילדים שוברים מדי פעם איזה כלי שנשאר מפעם. גם במעבר הדירה נשברו כלים, וכשבעלי שואל אותי "מה לעשות עם זה?" אני אומרת לו: "מה שאתה מבין" כי אני לא רוצה לדעת שהוא זורק..."

המדפים שהיו מלאים בכלים שלי מלאים עכשיו בספרי קודש של בעלי.

נכון שאמנים צריכים מרחב ואור ואוויר, אבל אני רוצה דווקא כאן לגדל את הילדים שלי!"

אני חושבת שבציבור החרדי כדאי להרחיב על חינוך לפתיחות, אני מרגישה בחימר איך היוצרות מנסות לדחוף שוב ושוב את החומר שיעמוד ישר, זקוף, כמו כולם. ואני אומרת בואי תנסי... אולי עקום יותר מתאים? או אמורפי כזה? לא כמו הרגיל והידוע... להכיר, לראות, להרית, לחוש, לגעת... זהו תהליך שבו חשוב לקדם כל אחד בדרך שלו...

ההארה באמנות

| ראיון עם אסנת אמציסלבסקי |
ציירת ומאירת

לשבת ולשמוע את אסנת זה
להיכנס לעולם נפלא ומאיר. הכול
צבוע בצבעים חמים וקרים, רכים
ומשתלבים... העולם מקבל ממד
נוסף ואפשרויות מבט רחבות
ועמוקות. להכיר ציירות ומאירות
מקרוב כמו אסנת זה להכיר ביופי
הסובב, להודות על כל הטוב
והמיטיב ולגעת במשמעות של האור
היומיומי...

כיצד למדת לצייר?

לדעתי, ההתמחות החשובה ביותר שלי הייתה בבית. תמיד נתנו לי צבעים ודפים (ואני צירפתי אליהם את הטפטים שעל הקיר), ואפילו הגיבו די בסלחנות כאשר ציירתי בעט כדורי על בד בהיר שיועד לתפירה. כאשר הייתי קטנה עדיין לא היתה לי האבחנה על מה ניתנת הרשות לצייר ועל מה לא.

כשגדלתי מעט השתתפתי בחוג ציור רציני מאוד פעמיים בשבוע. על מנת להגיע לחוג הייתי צריכה לנסוע שעה הלך ושעה חזור. הייתי קטנה, כבת שמונה שנים בלבד, ונזקקתי לליווי כדי שלא אלך לאיבוד במוסקבה הגדולה. סבתא התנדבה ללוות אותי, היא תמיד האמינה שאגדל לאמנית בין לאומית.

בהמשך התקדמתי לבית ספר שההתמחות שלו הייתה בציור (ברוסיה קיימים בתי ספר שמפתחים בהם התמחויות שונות: שפות, מתמטיקה, ציור, מוזיקה). בית הספר גם שימש כהכנה לאקדמיה לציור. לבית הספר סוריקוב במוסקבה היה קשה מאוד להתקבל, ועל כל מקום בו התמודדו מאות ילדים מכל רחבי רוסיה. הייתה בו אפילו פנימיה בשביל הילדים שהגיעו ממרחקים. למרות הקשיים התקבלתי בשמחה.

לאחר שסיימתי את לימודי בבית הספר היסודי והתיכון ע"ש סוריקוב בהצטיינות רבה לא הסכימו הוריי שאמשיך ללמוד באקדמיה, משום שהתנאים באקדמיה לציור לא התאימו לבחורה שומרת תורה ומצוות. נכנסתי לאקדמיית החיים - נישאתי ונולדו לנו ב"ה ילדים.

כשהיינו הורים לשלושה ילדים עלינו לארץ, וב"ה נולדו לנו תשעה נוספים.

במשך כל השנים המשכתי לצייר. קיבלתי הזמנות פרטיות ועסקתי בעבודות יודאיקה.

כשהילדים קצת גדלו, ב"ה, ונולדה בתנו האחרונה, הרגשתי שהמבנה המשפחתי מאפשר לי לחזור לציור כמקצוע סדיר.

למדתי שימוש באיור בראש (מכחול אוויר) ע"מ לשדרג את יכולת הציור במרחב ולממש את האהבה שלי לקשקש על הקירות, אהבה שניכרה בי כבר בהיותי בת שנה.

השתתפתי בקורס המקיף לציור אקדמאי של גדי פולק במשך 3 שנים. הקורס עזר לי להתקדם, להיכנס לשוק המאיירות ולהכיר ציירות וקולגות אחרות בשוק.

אילו תחומים מעניינים אותך, ובמיוחד בתחום האמנות?

תחומים רבים מעניינים אותי, וגם תחביבים לא חסרים לי.

אבל דבר אינו מצליח להשתוות לאהבה שלי לציור ולצורך שלי לעסוק בו...

אינני מדברת על סגנון מסוים ולא על טכניקה מוגדרת. אני אוהבת ציור מופשט וגם ציור ריאליסטי. ציור של נופים מהפנט אותי, אך גם ציור של הדומם הסובב אותי מסקרן מאוד.

ציור בכל חומר שהוא ועל כל דבר מזדמן - מדבר אליי מאוד.

פעמים רבות אפשר למצוא על השולחן שלי חשבונות שהזדמנה לידי תוך כדי שיחה, ועכשיו מצוירת עליה יצירה.

מי שיש לו את הכישרון הזה בידיים מבין את זה.

מתי התחלת להתקרב לעולם הציור?

כתינוקת שובבה ופעילה מאוד ניסתה אמי למצוא לי תעסוקה. בהיותי בת שנתיים נתנה לי אמי קופסה ישנה של צבעי מים ודף והראתה לי כיצד הופכים דף לבן לצבעוני. לאחר מכן היא השאירה אותי בחדרי ופנתה למטבח לכמה דקות כדי להספיק להכין משהו.

כאשר השקט נמשך, חזרה אמי הדואגת בזריזות לחדר (כשהשתרר שקט ידעה אמי שאני מעוללת משהו) וכשראתה אותי, הבינה שהייתה זו היצירה שלי שיצאה לאור. כל כולי, החל מהנעליים וכלה בתלתלים, הייתי צבועה בססגוניות, וזו לא פסחה גם על השולחן, הכיסא, הקיר וכל מה שהיה בהישג ידי הקטנה... ומאותו יום אני מציירת...

כשעושים מה שאוהבים,
ב"ה עושים יותר ומצליחים
יותר.

כשעושים מה שאוהבים
מכניסים לחיים שלנו אור,
שמחה וסיפוק!

כיצד מאירה האמנות על הבית?

ההבדלים גדולים מאוד בין אמא שהיא מורה, מנהלת או קופאית לבין אמא שהיא אמנית.

חוזן מהאופי ומאופן ההסתכלות על העולם ועל החיים, לפעמים יש הפתעות, והילדים שלי מקבלים אותן בהבנה ובסבלנות (וגם בחיור).

פתאום ביום בהיר אחד מתחשק לאמא צבע אחר בסלון או במטבח, ומרצון למעשה ישר לעבודה: מערבבים גוונים, מחליטים על עיצובים, ולמחרת בבוקר ימצאו בני הבית גוון שונה או ציור קיר.

באילו גוונים הציור מאיר אותך?

אני מסתכלת על העולם בעיניים רגישות לניואנסים: דקויות, תאורה, צל, אור, גוון, מרקם - הכול מדבר אליי.

וזו שפה שלא כולם רואים ולא כולם שומעים.

חשוב לי מאוד מרחב. הייתי רוצה לצאת יותר לטבע. בבית אני מעדיפה קירות ריקים, ללא תמונות, הצבעים בגוונים שקטים, פסטליים, ולא בצבעים מודגשים.

אני חייבת לראות שמיים מהחלון, אדמה או יער. כיום אני רואה מהחלון בסלון את השקיעה, וזה נותן השראה רבה.

מה מכניס לך אור לעבודות ציור?

רעיון טוב לציור שאני מוצאת, זווית מעניינת או תאורה מדברת.

הכניסה שלי לתוך הציור. הריח של הצבע, המרקם.

העיניים המאושרות של המזמין כשהצלחתי להבין את רצונו ולבצע הרבה מעבר לציפיות שלו.

מה את ממליצה לציירות מתחילות?

לעשות מה שאתן אוהבות!

לאהוב מה שאתן עושות!

ליצירת קשר:
אסנת אמצ'יבלבסקי
osnart@gmail.com
050-411-7930

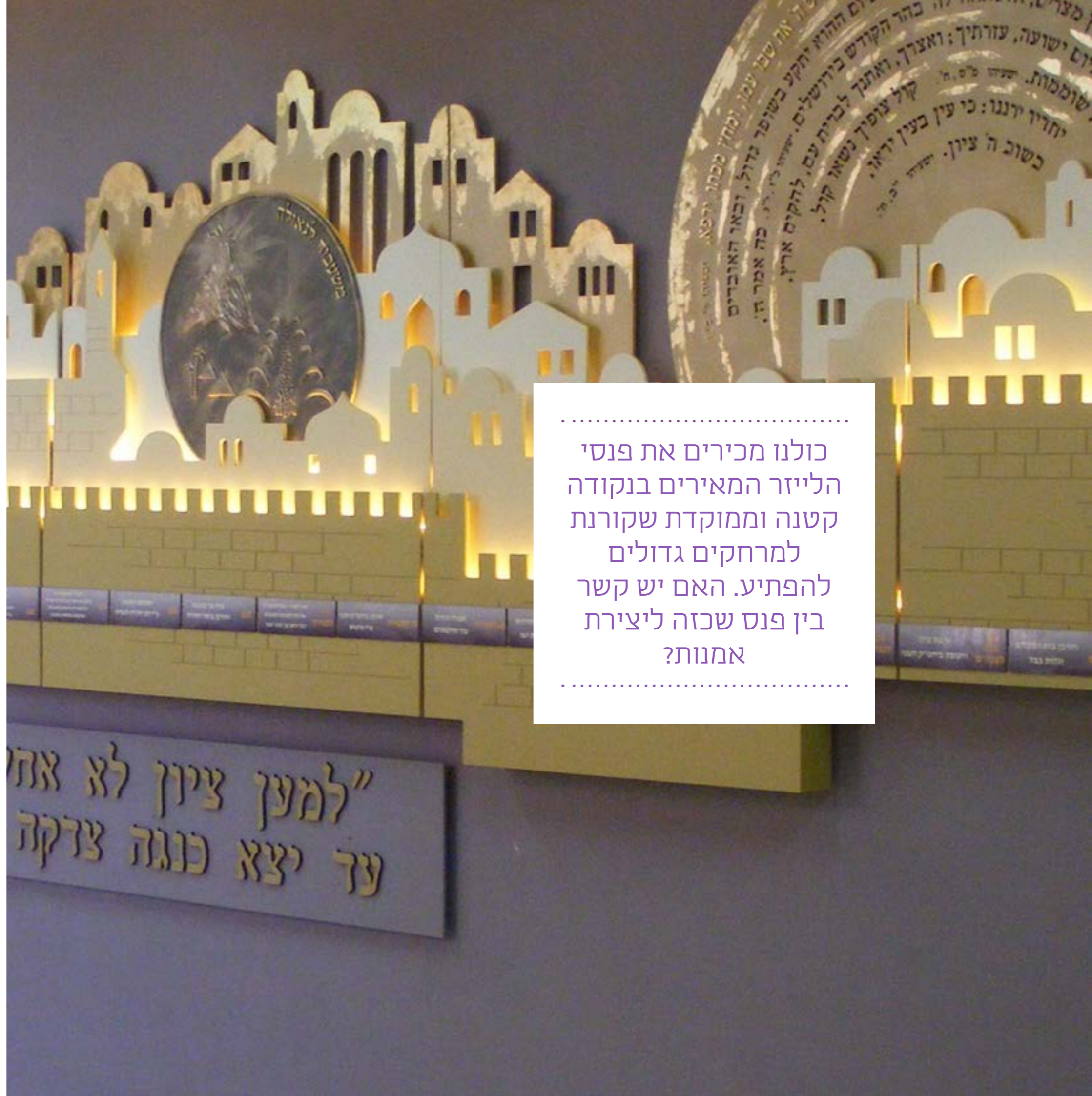

קרן אזור

שושנה דרור |
יצירת אומנות בטכנולוגית לייזר

בכך, קרן לייזר מסוגלת להגיע לעוצמות גבוהות בהרבה משל פנס לייזר, עד כדי כך שפשוט תתיך את החומר שאותו היא מאירה: יזמים טכנאים ניצלו תכונה זאת של קרן הלייזר ויצרו מכונה שחזתת חומרים באופן מבוקר, במהירות ותוך דיוק מירבי.

אמנים רבים ומפעלים העוסקים בייצור מוצרי אמנות משתמשים במכונות חיתוך בלייזר לביצוע יצירותיהם בקלות ובכמויות מסחריות. בין היצירות ניתן למצוא מגרות, תבליטי קיר, מוצרים תלת ממדיים, מוצרים שימושיים, אביזרי פופ ועוד.

.....
כולנו מכירים את פנסי
הלייזר המאירים בנקודה
קטנה וממוקדת שקורנת
למרחקים גדולים
להפתיע. האם יש קשר
בין פנס שכזה ליצירת
אמנות?
.....

כיצד מכוונים את המכונה לחתוך כרצון האמן?

מכונות אלו פועלות באופן מתמטי ולכן על ה"הנחיות" להיות תואמות. נשמע מסובך לאמנים? ובכן, זה קל יותר משזה נשמע. יש להשתמש בתוכנת גרפיקה או שרטוט וקטורית (כגון **Illustrator, AutoCAD**, **CorelDRAW** ועוד) שמטבעה מבוססת גם היא על מתמטיקה, ללא צורך בידע מתמטי מצד המשתמש בה, כך ששניהם "מדברים" באותה השפה. בתוכנה זו משרטטים את צורת החיתוך המיועדת. יש לצייר קווים בלבד, ללא מילוי שטחים בצבע. את הקווים של הקובץ הווקטורי מתרגמת המכונה למסלול החיתוך שאותו תבצע.

אין להשתמש בתוכנה המבוססת על פיקסלים, שהינם נקודות צבע בלבד - אותן המכונה אינה יכולה "לקרוא" (כגון פוטושופ). אמן שאין לו שליטה בתוכנה וקטורית יכול להיעזר בגרפיקאי או להתחיל ללמוד את התוכנה...

האם יכולתיה של מכונה זו מסתכמות בחיתוך חומרים בלבד?

חיתוך חומרים הנו הפעולה העיקרית של המכונה, אך מלבד זאת אם מגדירים למכונה שתפעיל את קרן הלייזר בעוצמה נמוכה יחסית, התוצאה תהיה צריבת החומר ע"פ הקו שסומן. על גבי החומר ייווצר

הציור שיצר האמן בתוכנה הווקטורית. אפקט אמנותי נוסף שניתן להפיק ממכונת הלייזר הינו מילוי שטחים בצריבה, כגון כיתוב/אורנומנטים צרובים על מוצר.

מה בדיוק אפשר לחתוך בטכנולוגית לייזר?

מכונת הלייזר מתאימה לחיתוך ולצריבה על אזורים שטוחים.

באופן כללי משתמשים במכונות אלו ב"פלטות" - משטחים ממגוון חומרים ובעוביים שונים, לפי בקשת הלקוח והמלאי במפעל.

החומרים איתם ניתן לחתוך בלייזר הנם: פרספקס, עץ, בד, מפל, קרטון, גומי, נייר, עור, קלף, לבד ועוד.

זכוכית ושיש ניתנים לצריבה בלבד.

ניתן לחתוך גם מתכות במכונת לייזר ייעודית לכך, אך לא כל מפעל לחיתוכי לייזר מחזיק גם מכונה כזו.

לרוב, עובי החומר המרבי שניתן לחתוך בקרן הלייזר הנו 8-10 מ"מ, אך ייתכן שתמצאו מפעלים שיחתכו אפילו עד עובי של 2 ס"מ!

אף שבדרך כלל עובדים עם משטחים של חומר, כדאי לנסות לברר אם אפשר יהיה לצרוב/לסמן/לחתוך מוצרים שונים העולים בדעתכם, כגון קליפות עצים, אבנים ומוצרים שונים.

אומר האמן בליבו: יש לי ברוך ה' זוג ידיים טובות ומכשירי חיתוך וצריבה, במה מועילה לי קרן הלייזר יותר ממה שאני כבר מסוגל להפיק?

ובכן, דבר ראשון, חיתוך הלייזר הנו מדויק ומהיר ביותר.

המכונה תחתוך בדיוק לפי הקו הווקטורי שהוגדר, וזאת במהירות גבוהה מאוד יחסית לעבודה ידנית, וכמו כל עיבוד ממוחשב, ניתן לתכנן את השרטוט בדיוק לפי רצון האמן, ללא סטיות וטעויות המצויות בעבודה ידנית, ובפרט בחיתוך חומרים קשיחים כגון עץ, פרספקס, מתכת וכו', או חומרים רכים במיוחד כגון בדים.

עובדה זו תופסת משנה תוקף כשמדובר בחיתוך אותיות, חיתוך שחייב להיות מדויק ביותר (ראו במסגרת כמה כללים אודות חיתוך אותיות בלייזר).

חוץ מהחשש לסטייה בחיתוך הידני, לחיתוך בלייזר יש יתרון נוסף: הגימור של החיתוך בטכנולוגיה זו הנו חלק, נקי ויפה, ללא צורך

אומר האמן בליבו: יש לי ברוך ה' זוג ידיים טובות, ומכשירי חיתוך וצריבה, במה מועילה לי קרן הלייזר יותר ממה שאני כבר מסוגל להפיק?

כשבאים לתכנן יצירת אמנות לביצוע בטכנולוגית לייזר יש כמה נקודות שיש לתת עליהן את הדעת, כגון: גודל השטח הניתן לחיתוך, עובי הקו המזערי שאותו מומלץ לתכנן, אפשרות לחיסכון בעלויות, כיצד לשלב הדפסה או ציור על המוצר החתוך ועוד. כל זאת מומלץ לברר במפעל בו יבצעו את העבודות

בשיוף וללא קצוות בולטים. אך יש לתת את הדעת לכך שעקב החום שמייצרת אלומת הלייזר, בחומרים כגון עץ, נייר ובד יישאר סימן צריבה עדין על גבול החיתוך. זהו, אגב, סימן היכר מובהק של חיתוכי הלייזר ע"ג מוצרים.

היתרונות הנ"ל מאפשרים עבודה מהירה בהרבה מעבודה ידנית, גימור יפה בקלות וממילא הפקת מוצרי אמנות בכמויות גדולות יותר.

עם זאת, משתלם לייצר בלייזר גם עבודה חד פעמית. העבודה המהירה והעלות הזולה יחסית הופכות הוצאה זאת לכדאית.

כשבאים לתכנן יצירת אמנות לביצוע בטכנולוגית לייזר יש כמה נקודות שיש לתת עליהן את הדעת, כגון: גודל השטח הניתן לחיתוך, עובי הקו המזערי שאותו מומלץ לתכנן, אפשרות לחיסכון בעלויות, כיצד לשלב הדפסה או ציור על המוצר החתוך ועוד. כל זאת מומלץ לברר במפעל בו יבצעו את העבודות.

בהצלחה!

<<

הידע במאמר נכתב על פי נסיונה האישי של הכותבת והוא מבוסס, בין היתר, על המידע המסופק באתר של חברת artech ובאדיבותם.

תודות להם וכן לכרמית סבח (אמניות ועיצובים) ולאמנים יצחק מרק

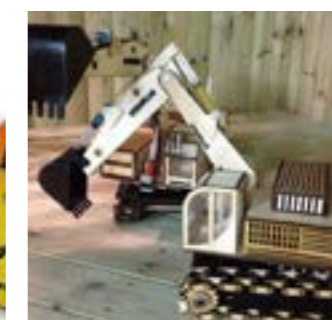
(סטודיו מרק) ונעה אטיאס, שיצירותיהם הנהדרות משולבות במאמר.

כמה כללים אודות חיתוך אותיות בלייזר:

< תמיד יש להמיר את הטקסטים המשולבים בעיצוב לצורות ולא לשלוח טקסט "חי", וזאת משום שפונטים נוטים להשתבש במעבר בין המחשבים והתוכנות.

< במקרה בו אין מעוניינים באותיות עצמן אלא שהכיתוב יהיה חלול, באותיות שבהן יש רווח פנימי, כגון: ל, ם, ס, ע, ש, וכן במספרים 9 8 6 4, יש ליצור חיבור מהחלק הפנימי לרקע שמסביב לאות, הרווח הזה "ייפול" ויהיה חסר.

< ע"מ להקל על סידור האותיות באופן ישר ובזווית המתאימה, ניתן לבקש מהמפעל שבלונה מקרטון ביצוע לטקסט. עלותו נמוכה ותועלתו גדולה.

| מיכל רוזנר |

מדריכה מחוזית לאמנות, משרד החינוך

שיעור אמנות ומלאכה

בבית הספר

למי ולשם מה?

שילובם של לימודי האמנות בבית הספר הנו צעד חשוב ביצירת חברה פתוחה, אנושית, רב-תרבותית, המחנכת את התלמיד לחשיבה עצמאית, ללקיחת אחריות, להתמודדות עם מטלות מאתגרות ולשיתוף פעולה זהקשבה לזולת.

מתוך דבר המפמ"ר: ד"ר סיגל ברקאי – תשע"ב

אנא הפנימי את מטרות השיעור אותו את מלמדת, יהדות, תורה מדעים חשבון וכן.. גם אמנות

החזותי.

* הכרות, לימוד והפנמה של מושגים, של ידע ושל תכנים מעולמות תוכן אחרים.

* חיזוק יכולות וגילוי כישורים בכל תלמיד.

* חיזוק ומתן כלים לחשיבה עצמאית בלתי תלויה.

* אפשרות לביקורת, לסינון ולפרשנות על הסובב את עולם הילד.

כמובן שכל מטרה בפני עצמה ראויה לחקר, להבנה ולהרחבה: מהי אותה מטרה, כיצד היא נקנית ומהן דרכי הפעולה בכדי ליישמה כראוי.

אבל ראשית אנו כמורות חייבות להיות ערוכות וחדורות מטרה.

בהתאם לכך, נבחר את התכנים, נאמץ תהליכים, נשאב רעיונות וכמובן גם נקנה מיומנויות של יצירה עם התלמידות.

חשוב לציין כי השנה נבנית תוכנית מסודרת ללימודי אמנות לבית הספר חרדי. היא מבוססת ע"פ המטרות הנ"ל ומובאים בה רעיונות, עקרונות ומודלים ישימים לעבודה בכיתה. מומלץ לכל מורה לעיין כראוי בתכנים אלו.

וכעת למטרה הראשונה.

הצתה של אור בשיעור אמנות – חשיבה יצירתית

חשיבה יצירתית מהי? למי היא מיועדת? האם היא מולדת? האם ניתן לרכשה? ומה הקשר בין פיתוח יצירתיות לשיעור אמנות?

נעשה קצת סדר.

הגדרתה המקצועית של יצירתיות: "הולדה" של רעיון, פעולה או אובייקט, שהנם חדשים ובעלי ערך בנקודת הזמן ובהקשר התרבותי בה הומצאו (Standler, 1998. גילפורד Gilford).

היצירתיות נשענת על גמישות מחשבתית שמאפשרת חשיבה מכיוונים שונים.

גמישות מחשבתית היא בעצם האפשרות לבחון סיטואציה ולתת לה פתרונות או נקודות מבט מכמה זוויות. אנו כאנשים בוגרים רגילים, בדרך כלל, לחשוב או לעמוד בפני

לפני הכול! מטרות ויעדים

כמו בכל שיעור במערכת החינוך, אנו כמורים חייבים להבין מהן המטרות, או לשם מה אנו נדרשים ללמד תוכן כזה או אחר.

נפנים וננסה להבהיר לעצמנו (דבר שחשוב לנו גם כהורים לילדים בגילאי בית הספר להבין ולחקור): מדוע מתקיים שיעור אמנות בבית הספר? מדוע הוא נצרך? האם בכלל הוא נצרך?

האם מטרת שיעורים אלו היא חווייה? העתקה? פיתוח מיומנות? למידה? הטמעה?

בבואי להנחות מורות או לצפות בשיעורי אמנות ומלאכה בבתי הספר תמהה אני בנוגע לבירור עמדת המורה על עקרונות ומטרות אלו.

הייתכן שמורה לאמנות אינה מודעת למטרות השיעור אותו היא מעבירה?

האם הגיוני שלא ברור דיו למורה בתפקיד בעל סמכות ושליחות מהי השליחות ולמה היא נצרכת, ומה התועלת שאמורים התלמידים להפיק מהשיעור אותו הוא מעביר?

במאמר שלפניכן אציג את מטרות שיעורי האמנות כפי שאני רואה אותן מנקודת מבט מאוד מקוצרת ועניינית (שיעור או לא...). בהמשך (כמובן במאמרים הבאים עלינו לטובה...) אוכל להרחיב ולהביא דוגמאות וסימוכין משדה ההוראה ובכלל.

נקודת ההנחה הראשונית למורה:

אנא הפנימי את מטרות השיעור אותו את מלמדת, יהדות, תורה מדעים חשבון וכן... גם אמנות.

מנסיוני הרב כמנחת מורים לאמנות ועיצוב (ובכלל בחינוך זה כלל משמעותי ביותר, שכן אנו כיהודים מאמינים משתדלים לברר היטב את מטרותנו בכל צעד ועשייה), כאשר מורה מבינה את מטרות השיעור עליו היא מופקדת ללמד, יש בידה כלי ראשוני ללמד כראוי.

מהן מטרות שיעור אמנות/מלאכה בבית הספר?

* רכישת כלים לחשיבה יצירתית.

* התנסות בהבעה עצמית באופן וורבלי (שפתי).

* ביטוי רגשות, מחשבה ורעיונות.

* גילוי עניין וסקרנות ללמידה מתוך העולם

תהליך חשיבה יצירתי ברמה גבוהה הוא כזה המאפשר ומעודד תלמיד ליצור הקשר שונה למוכר ולידוע ולמצוא אופציות נוספות לשימוש הרגיל או לתוצאה הרצויה המוכרת

בכדי להגיע בשיעור
אמנות לחידוד החשיבה
היצירתית המורה לא
צריכה הרבה אלא פשוט
לזכור שזוהי מטרה בפני
עצמה: פיתוח החשיבה
היצירתית ובכך להגדיל
ראש ולתת לתלמידים
תרגילים ואפשרויות של
ניסוי והתנסות בחומר
ובנושאים מגוונים

מורה לאמנות הוא כזה אשר יכול להביא את התלמידים לסגנון חשיבה
יצירתי מכמה סיבות עיקריות:

האחת, **משום שהאמנות והיצירה במהותן הן יציאה מדפוסי חשיבה
רגילים והמצאת משהו חדש שעדיין לא היה.**

הסיבה הנוספת היא שבשיעור אמנות ישנו (וצריך שיהיה) דגש דווקא
על ניסוי והתנסות, כך שאין מתווה אחד ברור או דרך אחת סלולה
בכדי להגיע לתוצר רצוי, אלא הדגש הוא על תהליך היצירה.

תהליך אמנותי מאפשר למורה לעודד את התלמיד, לחדד מבנה
חשיבה ולנסות להגיע לתוצר רצוי באופנים שונים.

בכדי להגיע בשיעור אמנות לחידוד החשיבה היצירתית המורה לא
צריכה הרבה, עליה פשוט לזכור שזוהי מטרה בפני עצמה: פיתוח
החשיבה היצירתית, ובכך להגדיל ראש ולתת לתלמידים תרגילים
ואפשרויות של ניסוי והתנסות בחומר ובנושאים מגוונים.

כמוכן גם, עצם האפשרות של תלמיד, ליצור מאותו חומר או מאותה
טכניקה, על אותו נושא, יצירה שונה מחבר היושב לידו בכיתה, בהכרח
מכוון את התלמידים לבדיקת תהליך היצירה המפתיע, ולגלות הקשרים
ופתרונות שונים לתוצר ייחודי אחר.

איך מתפתחים ומטפחים בשיעור אמנות חשיבה יצירתית

ראשית מתרגלים!

כן.. שיעור אמנות הוא לא שיעור חשבון.. אבל בכל אופן תרגול הנושא
בחובו, חווית התנסות.

התנסות בציור ניתן לבדוק אופציות של התחלות איור שונות ולהמשיך
אותן, התנסות בחומר ניתן לבצע אופציות מורכבות
ומעניינות של החומר וכך הלאה..

לתרגל, פירושו של
דבר, הכוונה של
המורה לביצוע
מטלה כזו או
אחרת באופן
שבו התלמידים
מתנסים
להגיע בעצמם אל
הפתרון, תרגול כזה

סיטואציה מנקודת מבט מקובעת כזו שהורגלנו אליה. הרבה מן
הקיבעון הזה הכרחי, וההקשר מובנה אצלנו כסיבה ותוצאה. אך
בהרבה סיטואציות הקיבעון הרגיל או הפתרון המוכר והדרך אליו לא
משיגים את התוצאה, ולכן אנו נדרשים לעוד סגנונות חשיבה, לדרך
שונה ובלתי ידועה המתחקה אחר נקודות נוספות.

**ההעזה לפרק דפוסי חשיבה מקובעים ולהידרש לפתרון בדרך שונה
היא ליבת החשיבה היצירתית.**

את רובו המכריע של חיינו אנו עוברים במסגרות אשר לכל אחת מהן
חוקים והגדרות ולא נדרשת מאתנו חשיבה יצירתית, לכן מכורח
המקובעות של המסגרת, אט אט רבים מאבדים את החשיבה
היצירתית ואת תהליך הפיתוח שלה. החשיבה היצירתית חשובה לאין
שיעור מכיוון שביכולתה לעזור לנו בתחומים רבים של החיים.

לא פעם ולא פעמיים נדרש מאתנו במהלך החיים לספק פתרון יצירתי,
אם בעבודה, אם בחיי המשפחה או ביחסים הבין אישיים. פיתוח
חשיבה יצירתית יעזור לנו לגשת אל כל בעייה "בראש פתוח" ולהציע
לה פתרון מקורי ומועיל, ותוך כדי התהליך אף ללמוד דברים חדשים על
עצמנו ועל אחרים.

לפי **ד"ר אדוארד דה בונו**, יועץ ארגוני ועסקי הנחשב בעיני רבים כסמכות
המובילה בעולם בתחום החשיבה היצירתית, החשיבה הילדותית
התמימה מהווה בסיס ליצירתיות, משום שהיא פתוחה ומשוחחרת
ממעצורים. בכך היא מאפשרת הסתכלות חדשנית ומרעננת על מצבים
נתונים, שכן הילדים אינם מכירים את הגישות הישנות ואת הפתרונות
הידועים והמתבקשים, והם מפרקים בקלות את הסיטואציה ונדרשים
להקשר שונה מן המקובל והידוע.

בעשייה אמנותית וכן בהתחקות אחר מעשה אמנות ותהליכי יצירה,
ישנה הזדמנות אמיתית לחדד את החשיבה היצירתית, למנף אותה
וללמד תלמידים פיתוח מיומנויות חשיבה ברמה הגבוהה ביותר.
יצירה באשר היא מכריחה את האדם לצאת מקיבעון מחשבה מסוים
ולנסות אפשרויות נוספות.

תהליך חשיבה יצירתי ברמה גבוהה הוא כזה המאפשר ומעודד תלמיד
ליצור הקשר שונה למוכר ולידוע ולמצוא אופציות נוספות לשימוש
הרגיל או לתוצאה הרצויה והמוכרת.

"כל הילדים הם אומנים,

האתגר הוא להישאר כזה

כשאתה גדל"

(פאבלו פיקאסו)

תרגיל חשיבה יצירתית עיבוד טכניקות והדפסה על כוס
שנה א' חינוך לאמנות סמינר אופקים

שונה במהותו מכל שיעור פורמלי ובזה ייחודו.

תנו לתלמידים לחשוב אחרת!! לעסות את הפלסטלינה לערבב את הצבעים ולצייר באופן מורכב שונה ומאתגר.

שנית, לעבוד על פי נושא, רצוי לחקור ולהתחקות אחר תהליכי יצירה אחרים של אמנים וזרמים שונים. הכוונה היא לנושא אחד, ודרכי הבעתו המגוונות לדוגמא: אינו דומה צילום ירושלים פנורמי לצילום ירושלים בתקריב, כל אמן צילם את אותו נושא מעמדות שונות, מכוונים מגוונים בואו נבדוק מדוע? איך עשו זאת ואיך עיבדו נושא מזוויות שונות ונקודת מבט שונות.

התחקות אחר תהליך אמנותי, כזה או אחר ולימוד על עיבוד נושא, מכמה זוויות מחדד אצל התלמידים אופציות נוספות של כווני חשיבה וזו דרך נהדרת לפיתוח יצירת.

כלי נוסף שיש בידי המורה לאמנות לחדד את כווני החשיבה בשיעור אמנות, הוא התנסות במציאת הקשרים שונים.

היכולת לבדוק עם התלמידים הקשר של חומר לצורה, הקשרים קיימים ושאינם ופיתוח המצאתי למוצרים או מוצגים מוכרים.

שאלות ואתגרים כמו - "תנו חמישה שימושים לכפית מלבד לאכול איתה" או: "בואו ניצור כעת בלון שלא עף"..זה יכול להיות מגוון כשהעיקרון הוא "יצירה שהיא פתרון" תהליך יצירה כזו של המצאה ויצירת הקשר שעדיין לא ראינו וחשבנו עליו אבל פשוט נמציא אותו, היא גם אופציה נפלאה המתאפשרת רק עם תהליך התנסות בשיעור פתוח וייחודי כמו שיעור אמנות.

שיעור אמנות הוא אחד ה"בשורות" הטובות שיש לתלמידים שלנו במוסד פורמלי, לגדול בחשיבה יצירתית ולקבל כלים ייחודיים למציאת פתרונות במגוון תחומי ענין. תלמידה

שהתנסתה בחשיבה יצירתית ועברה תהליכי אמנות ויצירה באופן כזה, תוכל להתמודד במגוון סיטואציות ולבחון אותם בהקשרים מגוונים כשבידיה כלי חשיבה מגוונים למציאת פתרון בהתמודדות ואתגרים בחיי היומיום, העכשוויים והעתידניים.

שיעור אמנות הוא אחד ה"בשורות" הטובות שיש לתלמידים שלנו במוסד פורמלי. הם יכולים לגדול בחשיבה יצירתית ולקבל כלים ייחודיים למציאת פתרונות במגוון תחומי ענין

לְכֹל אָדָם יֵשׁ רָצוֹן לְעֵסֶק בְּמִלְאָכָה אוֹ
 סְחוּרָה מְסֻיָּמֶת, וְלֹא בְּאַחֲרֵת, וּכְבֹר הַטְּבִיעַ
 הָאֶל-ל בְּטַבְּעוֹ אֶהְבֶּה וְחֹבֶה לְאוֹתָהּ עֲבוּדָה
 הַמִּתְאַיְמָה לוֹ, וּכְמוֹ שֶׁהַטְּבִיעַ בְּטַבְּע...
 וְתִכְוֶנֶת גּוֹפּוֹ וְאַבְרָיו שֶׁל כָּל אֶחָד מִבְּעָלֵי
 הַחַיִּים מִתְאַיֵּם לְצִידַת הַטְּרָף הַמִּתְאַיֵּם
 לוֹ, ... וְלַעֲמַת זֹאת בְּעַל חַיִּים שְׂאוּכָל רֶקֶט
 צְמָחִים, לֹא נִתֵּן לוֹ כְּלֵי צִיד וְטְרָף. וּבְדוּמָה
 לְכַף תִּמְצָא מִדּוֹת בְּנֵי הָאָדָם וְגוֹפִים מִתְאַמּוֹת
 לְסְחוּרוֹת וְלִמְלָאכוֹת. וְמִי שֶׁמוֹצֵא בְּמִדּוֹתָיו
 וְטַבְּעוֹ רָצוֹן לְמִלְאָכָה מִהַמְּלָאכוֹת, וַיְהִי
 גּוֹפּוֹ רָאוּי לָהּ, וַיִּזְכֵּל לְסַבֵּל אֶת טְרַחְתָּהּ,
 יַחֲזֵר עָלֶיהָ וַיְשִׂים אוֹתָהּ סִבָּה לְהַבְּאֵת מְזוֹנוֹ,
 וַיִּסְבֵּל מִתִּיקוּתָהּ וּמְרִירוּתָהּ, וְאַל יִקְוֶץ בָּהּ
 בְּתַקּוּפוֹת שֶׁלֹּא יִמָּצֵא עַל יְדָהּ אֶת פְּרוֹנְסוֹתוֹ,
 אֶף יִבְטַח בְּאַלְקִים שֶׁיִּסְפְּיק לוֹ טְרַפּוֹ כָּל
 יְמֵי חַיָּיו.

חובות הלבבות שער רביעי פרק ג' - ה'

יוצרים כסף

| חיה פאכטמן |

קשה לעשות כסף מאמנות...

מי שלא מכירה את המיתוס הזה - שתקום!

אם גם את שייכת לזן של האנשים שיצירה היא חלק בלתי נפרד מהזהות האישית שלהם, מאלה שכל מקום אליו הם הולכים הם מקבלים השראה ליצירה הבאה שלהם, אזי את בוודאי מכירה את התופעה של אמנים שמתקשים מאוד לסגור חודש. למען האמת, רובם אינם מתפרנסים מכושר היצירה ומהיכולות המופלאות שלהם אלא מצמצמים אותם לתחביב בלבד ולעיסוק בשעות הפנאי. ומה איתך?

ויש לזה סיבה, ולא, הסיבה היא לא כי קשה לעשות כסף מאמנות, כי אם כך היה המצב כיצד ייתכן שיש גם אמנים שעושים ים כסף מהכישרון שלהם?

אם בשלב זה גילית שמטרת כתבה זו היא כיצד להתפרנס מאמנות ואת כבר שוקלת לדפדף הלאה לכתבות הבאות, כנראה שגם את שבוייה בכמה תפיסות שמקשות עליך להפוך את התחביב שלך לכסף, אבל רגע: האם לא תתני לעצמך ולחשבון הבנק שלך צ'אנס נוסף?

רק כשתגמרי לקרוא שווה לך להחליט סופית אם אכן את מוותרת על האופציה להרוויח באופן שהולם את היכולות שלך.

אז ככה: אחת הסיבות לכך שקהילת האמנים מתקשה להפוך את התחביב העיקרי שלה למקצוע, היא ההבנה שלהם כיצד אפשר "לעשות כסף" מאמנות. מנטרה אחת חוזרת על עצמה שוב ושוב:

"אני לא מתאימה לשכנע אנשים, בטח שאינני יכולה לשכנע אנשים לקנות את היצירות שלי!"

נכון או לא? כיוון שהם כל כך מזוהים עם מה שהם יוצרים, הפחד מלשמוע תגובה שהיא פחות מאוהדת או אפילו משהו דומה לסירוב הוא האויב הגדול של האמנים. משם מגיעות כל האמירות בנוסח:

"שיווק - זה לא בשבילי!"

"אני גרועה במכירות"

"אנשים היום לא יודעים להעריך איכות"

ועוד ועוד...

אז אם עד עכשיו הזדהית עם אחד מהמשפטים הכתובים למעלה, הרשי לי להגיד לך משהו קצת בוטה: הכול שטויות במיץ----

זה נכון כל עוד את לא מתנהלת נכון מבחינה עסקית, ואני אסביר: בניגוד לדעת רוב האנשים ובעלי העסקים בכללם, ניהול עסק רווחי/עצמאי רווחי לא מתחיל ונגמר בשיווק. יש עוד קומה שלמה של יסודות מתחת לפני השטח שבלעדיהם העסק לא קיים במקרה הטוב, או זולל אנרגיה, זמן וכסף של בעל העסק במקרה הפחות טוב.

ממה מורכבת קומת היסודות?

אסטרטגיה מדויקת: בראש ובראשונה העסק צריך הגדרות בסיסיות מאוד -

מה אני מוכרת? למי אני מוכרת?

מה הוא צריך? מה הוא רוצה? וחשוב מכך - למה הוא צריך?

מה יגרום לו להגיד "זה בדיוק מה שרציתי" ומה מנגד יגרום לו לחשוב (בתקווה שיחשוב רק בלב) "זה מה שלא חיפשתי"?

מהם המאפיינים של אלו שאני רוצה שיקנו ממני?

כיצד הם בדרך כלל צורכים את המוצר שאני מציעה?

כיצד ואיפה הם מבררים כשהם מחפשים מוצר כזה?

למה שיבואו דווקא אליי, ומדוע שיקנו דווקא אצלי? (ולא, זו לא אותה שאלה!).

כל עוד אין תשובות לשאלות בסיסיות אלו, הסיכוי שהעסק יתחיל לעבוד הוא קלוש עד לא קיים.

חשוב לדעת: רוב בעלי העסקים אינם יודעים את התשובות לשאלות הללו. חלקם מנחשים את התשובות לפי תחושתם והבנתם האישית, וחלקם בכלל מדלגים על שלב זה ורצים לשווק, וזו בדיוק הסיבה שהסטטיסטיקה של בעלי העסקים (ככלל, לא רק של אמנים) היא אכזרית ומייאשת כל כך.

אגב, בניית האסטרטגיה, או אם תרצי שם פשוט יותר: 'ההתבוננות הרחבה והמעמיקה על העסק ממקום עסקי ולא משוחד', היא מאתגרת מאוד, ובמיוחד לבעלי עסקים המחוברים רגשית לעסק שלהם ואוהבים אותו מאוד (את מכירה אולי במקרה כמה כאלה?).

אבל בסופו של דבר בניית האסטרטגיה לא דורשת להיות איש מכירות וגם לא לשווק או להציע את עצמי ואת היצירות שלי, היא דורשת בסך הכול כמה פעולות, חלקן נוחות וחלקן פחות, וכולן ביחד פשוטות לביצוע ומהוות חלק בלתי נפרד מניהול עסק (מהן הפעולות? בשביל זה צריך מאמר נוסף...).

אחרי שברור לנו בדיוק מול מי אנו עומדים ומה הוא רוצה, אפשר להמשיך לשלב הבא:

אימון במכירות: בשביל למכור טוב ובקלות צריך ראשית כל להשמיט מהלכסיקון את המילה "לשכנע". אחרי הכל, באיזו זכות אנו יכולים לשכנע את העומד מולנו לקנות משהו שהוא אינו חפץ בו? הדבר היחיד שאנו יכולים לעשות זה לערוך תיאום ציפיות בינו לבין מה שיש לנו להציע.

כאן זה בדיוק המקום שלך כאמנית להיות קשובה (אבל באמת!) לדברי הלקוח. מה הוא מחפש? לאיזה צורך הפעם? בכל מה שקשור למכירת דברי אמנות יכולת ההקשבה היא הכרחית כפליים: מדובר במשיכה שיש ללקוחות. לא תמיד הם יודעים להסביר אותה בהיגיון אלא רק דרך האינטואיציה הפנימית. הלקוח מחפש יצירת אמנות להתחבר אליה ואת יכולה וצריכה לגרום לו לבדוק אם היצירה שלך היא זאת ש"תעשה" לו את זה.

יכול להיות ששלב זה עדיין נראה לך תיאורטי, אחרי הכול צריך לקוחות

חשוב לדעת: רוב בעלי העסקים אינם יודעים את התשובות לשאלות הללו. חלקם מנחשים את התשובות לפי תחושתו והבנתו האישית, וחלקם בכלל מדלגים על שלב זה ורצים לשווק, זו בדיוק הסיבה שהסטטיסטיקה של בעלי העסקים (בכלל לא רק של אמנים) היא אכזרית ומייאשת כל כך

קורם רישום וצ'יור

בז"ח נכנית קבוצה אישית עתה ויסודי 18

יסודות הרישום והצ'יור

הקורס מיועד לנערות ונשים (קבוצות נפרדות) הרוצות להתפתח בתחום ולהגיע רחוק.

בקורס יילמדו מגוון טכניקות וסגנונות החל מרישום במגוון עפרונות ועד לאיור באקוורל.

מגוון טכניקות ושיטות הוראה ללימוד מהנה ותוצאות מרהיבות! הקורס נמשך 12 שבועות, ביקורת ציורים ותמיכה נוספת במהלך הלימוד.

המחיר 170 ₪ לחודש
• תשלום חד פעמי של 200 ₪ עבור ציוד מקצועי.

גם מאיירות צריכות
nes צ'יור כושר

מפגש חודשי
למאיירות וציירות מאלעד

המעוניינות לעבוד בסביבה יוצרת ותומכת תוך כדי מתן ביקורת בונה ומקצועית והכרה לצייר גם לצורך התפתחות אישית ומקצועית.

המפגשים ללא עלות
מלבד תשלום חד פעמי של דמי רישום בסך 100 ₪

חיים ליפשיץ
איור - אסנות
0533-118-119

אז עכשיו שבי עם עצמך וחשבי:

האם אני באמת רוצה לתת לעולם להנות מכישורי??

האם יש לי בשורה להוציא החוצה והיא עדיין מתמהמהת?

האם יש לי כל התשובות הדרושות כדי לנהל עסק מצליח באומנות בתחום שאני טובה בו, או שכרגע אני פונה ופועלת כמו שנראה לי או כפי שנוח לי ופחות בגישה עסקית?

עכשיו את כבר יודעת שלעשות כסף מאומנות זה אפשרי בעזרת ה'. בכל צומת שאת נתקלת בו בעסק עברי שוב על המאמר ובדקי האם קומת היסודות בעסק שלך בנויה במקצועיות או שהיא צריכה חיזוק.

ואם את רוצה לבדוק את פוטנציאל הרווחיות של העסק שלך או מה את יכולה לעשות כדי לפרוץ דרך, את מוזמנת ליצור איתי קשר, ובפגישה של שעתיים (לגמרי בחינם) נבדוק מהי תוכנית הפעולה הייחודית לעסק שלך וכיצד תתחילי לראות ברכה בעמלך.

בהצלחה!!

האם אני באמת רוצה לתת לעולם להנות מכישורי??

האם יש לי בשורה להוציא החוצה והיא עדיין מתמהמהת?

האם יש לי כל התשובות הדרושות כדי לנהל עסק מצליח באומנות בתחום שאני טובה בו, או שכרגע אני פונה ופועלת כמו שנראה לי או כפי שנוח לי ופחות בגישה עסקית?

מתעניינים בשביל להקשיב להם ולהציע להם את שחשקה נפשם, הלוא כן?

אכן כן. אבל מניסיוני כיועצת עסקית, ברגע שבעל העסק יודע למכור - קורים שני דברים:

הוא מפסיק לפחד מלקוחות פוטנציאליים, ובשטח - הוא בעצמו מתחיל למצוא למי למכור.

הוא בשל להשקיע מאמצים בשיווק ובגיוס לקוחות. אחרי הכול, מה טעם שיכירו אותי לקוחות נוספים כל עוד אינני יודעת כיצד לגרום להם להכניס יד לארנק ובכיף?

וכעת, כשבעל העסק יודע כיצד לעשות זאת, עכשיו (ורק עכשיו!) הגיע הזמן ל:

בנייה וטיפוח של ערוצי שיווק.

כיצד לפנות לאנשים הנכונים, אותם אנשים שידעו להעריך את מה שיש לך להציע להם, שמחפשים להשקיע באביזרי אמנות (בתחום הייחודי שלך).

היכן הם נמצאים וכיצד לתפוס את תשומת ליבם, במודעות? באתר? בלתיפוס "קישורים" אצל אנ"ש ואנשי מפתח?

התשובות לכל השאלות האלו הן תוצאה של היכרות מעמיקה של העסק (אסטרטגיה, כבר אמרנו?).

בעלת עסק שאיננה יודעת **בוודאות** היכן לקוחותיה נמצאים ומחפשים את שירותיה - אחת דינה לירות לכל הכיוונים ולקוות ולייחל שבסוף ייצא מכך משהו. ולהזכירכן, כל "ירייה" שאיננה למטרה היא השקעת אנרגיה, זמן וכסף שלחלוטין לא מיותרים לבעל העסק והסיכוי ששיגו את מטרותם קלושה.

ליצירת קשר:
חיה פאכטמן
מנטורית עסקית | זכיינית מורשית
054-846-7016
chayap10@gmail.com
www.omricohen.co.il

האור ההודו והצל

| מרים ליפשיץ |

האור כסמל

"ירושלים אורו של עולם" – האור מובא פעמים רבות כסמל וכביטוי לקדושה ולטהרה. ירושלים של תקופת המקדש הייתה עיר מוארת בכל המובנים.

קדושתו של המקדש האירה את העיר לא רק במובן הרוחני של המילה; מתוך חלונות בית המקדש שנבנו אלכסונית לכיוון פנים הבית בקע באופן ניסי אור שהאיר את ירושלים כולה.

במסורת היהודית מזה שנים ממד האור ביטא חוזק של קדושה. סמליות האור המובאת בתורה ובדברי חכמים מוסיפה גם היא עומק משמעותי לתרומת האור להוסיף על הקודש.

**האור כמושג רוחני וחזותי
כאחד משך רבים לעסוק
בנושא ואמנים מכל גווני
האמנות רואים באור
תכונות נוספות של הוד,
קדושה והדר**

לכל אחד מבתי הכנסת של פראג ישנם מאפיינים וארכיטקטורה הייחודית לו. אך כולם, ללא יוצא מן הכלל, מעוטרים בחלונות ויטראז' מרהיבים, המתנשאים לגובה רב ומעניקים לבתי הכנסת (אף שרובם לא מתפקדים כמקום תפילה כבר עשרות שנים) אווירה מיוחדת הממלאת את הנכנס בצל קורות בית הכנסת בהרגשת יראה ורוממות. ככל הנראה, לא רק עין יהודית נמשכת לאור המסתורין הבוקע מחלונות ויטראז' בתי הכנסת.

סוזנה יאנינה, אמנית פולניה העוסקת בין השאר בתיעוד החלל התרבותי-יהודי שנוצר בפולין, לקחה מספר צעדים קדימה את מסתורי האור.

בעיר טראנבה עומד שומם בית כנסת מהמאה ה-19, כמו מאות בתי כנסת נוספים בפולין, והוא משמש מזה שנים כמוזיאון לתרבות יהודית.

דווקא בבית כנסת זה שהופקע משימושו המקורי יצרה סוזנה מיצב. את חלל בית הכנסת מילאה בערפל לבן מלאכותי; הערפל מנכיח את האור המשונה החודר פנימה דרך החלונות רבי העיטורים. ארון הקודש, עמודי העץ הייחודיים וארונות הזכוכית המלאים במוצגים יהודיים נמוגים בערפל ויוצרים תחושת חיבור לעבר ולקדושת בית הכנסת. מאידך הטשטוש משמש כמטאפורה להתנדפות, להימחקות ולמעבר הזמן.

היצירה הנה שילוב של אדריכלות קלאסית, אור טבעי החודר דרך חלונות הויטראז' ומיצב עכשווי, והיא משלבת חומריות וחוסר מוחשיות בו זמנית. היצירה תועדה בווידאו אשר ממנו יוצרו שבעה תצלומי סטילס.

* המשך תמונות מתועדות בעמוד הבא <<

**מהו מושג האור וכיצד ניתן לחוש אותו גם בפן
החזותי כביטוי של משהו נעלה יותר?**

האור כמושג רוחני וחזותי כאחד משך רבים לעסוק בנושא ואמנים מכל גווני האמנות רואים באור תכונות נוספות של הוד, קדושה והדר.

הענקת ממד נוסף לאור ניכרת ביתר שאת בהתפתחות האמנות היהודית.

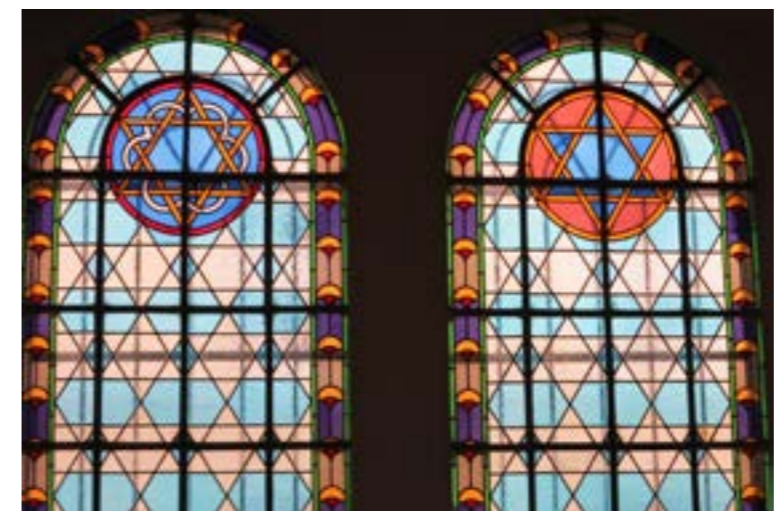
האור כחלק מתכנון ארכיטקטוני בא לידי שימוש כבר כמה מאות שנים לפני המצאת החשמל. אמנות הויטראז' שהתהוותה במאה ה-12 במערב אירופה אופיינה בבנייה לגובה רב, מה שהותיר מקום לחלונות ענק.

**חלונות הויטראז' עוצבו בעזרת זכוכיות צבעוניות, ובשילוב האור
שבקע פנימה יצרו אווירה של קדושה, הוד ומסתורין.**

עד מהרה הועתקה אמנות זאת לבתי כנסת וכל קהילה אשר היו ברשותה אמצעים לבנות ולפאר את בית מקדש המעט שילבה בו חלונות ויטראז' מרהיבים שאופיינו לרוב במוטיבים בעלי אוריינטציה יהודית, כגון שבעת המינים ומגן דוד.

בעיר פראג, שלא הופצה במהלך מלחמת עולם השנייה משום שהנאצים תכננו להפוך אותה לעיר מוזיאון לעם היהודי הנכחד, נותרו בשלמותם מספר רב של בתי כנסת מרהיבים, כשהעתיק ביניהם הוא משנת 1270, הלא הוא האלט נוי-שול, בית הכנסת של המהר"ל מפראג.

| קטע מתוך ויטראז בית כנסת פראג |

| חלונות ויטראז בבית כנסת
בפראג שהפך מוזיאון הנצחה
ליהודי פראג שנספו בשואה |

סוזנה, יאנינה |
בית כנסת, טארנובה, 2003.
Courtesy gallery lokal_30
| Warsaw

לאחר מספר שנות סירוב, בשנת 1988 עלו הוריי ארצה. מתוך אידיאולוגיה שלפיה בארץ ישראל לא נצטרך לאותם צילומים, הם נשארו בארגז הגדול יחד עם כל האלבומים הרבים בסלון דירתנו שם... אלבום אחד קטנטן אותו הוציאה בהיחבא חברתה של אימי משמש לנו עד היום כמזכרת יחיד.

באין כמעט עבודות של אבא אתמקד במקור השראתו האמנותית: האמן-הצלם הצ'כי ג'וזף סודק.

סודק, ששיא פעילותו היה בשנות החמישים של המאה הקודמת, נהג לצלם חפצים פשוטים ויומיומיים, כאלה שאדם מן השורה לא היה מייחס להם חשיבות כלשהי. באמצעות משחקי אורות וצללים ובעזרת אור טבעי בלבד העניק סודק לעצמים חיים וחיות משלהם.

בתצלום החלון של אבא ניתן להבחין בהשפעה ישירה מסגנונו של סודק: נושאי הצילום הם עצמים שגם המקור שלהם הוא שחור-לבן כמעט מוחלט, מה שמגביר את הניגודיות ואת אוירת המסתורין.

תצלום פנסי הרחוב המצולם בסגנון שונה במעט מרתק מבחינת הקומפוזיציה המוקפדת והאיזון, ועדיין ניכרת השפעת יצירתו של ג'וזף סודק שגם אצלו ללא ספק -

כל כוס מים, עלה או פיסת עיתון הופכים באמצעות האור ליצירת אמנות מרתקת ומסקרנת.

אי אפשר להתעלם מההתכתבות עם רישומי הבארוק הריאליסטיים (1600-1750) שהם בעלי פלטת צבעים מוגבלת ומהניגוד הדומיננטי המזכיר באפיונו את השחור-לבן.

לאור היה תפקיד מרכזי בתקופת הבארוק בעיצוב האווירה והדרמה ביצירה.

קרן אור אלכסונית שהאירה את פני הנוכחים בחדר (הגאוגרף, ורמיר), אלומת אור עזה על פני הדיוקן (רמברנדט) ועוד.

המעניין הוא כי בבארוק ניסו לחקות מציאות ולהפכה למעין תצלום, ואילו ג'וזף סודק פעל בדיוק להיפך - הפך כל תצלום ליצירה.

כל תצלום מספר סיפור שלם. כל השתקפות אור דרך חלון רטוב ממי גשם או מטיפות טל מתארת אגדה.

מי היה מאמין כמה צבע וצבעוניות ניתן להכניס בתצלום שחור לבן.

חשיפה לאור

האור מעניק רובד של מסתורין לאמנויות רבות - אך אין ספק כי האמנות שבה האור משמש בתפקיד מרכזי וכמעט בלעדי היא אמנות הצילום.

למיטב זכרוני החדר המפחיד ביותר בילדותי בריגה היה חדר השירותים. הוא שימש גם כחדר חושך.

מן התקרה השתלשלו סרטי פילם באורכים שונים, תלויים ככביסה הממתינה לייבוש, שנדמו בעיניי כמפלצת בעלת אינספור ידיים חומות. לעיתים הכניסה לחדר הייתה בלתי אפשרית כדי לא לחשוף את סרטי הפילם לאור.

אבא היה יושב שעות ארוכות ומסובב את ידית מכונת פיתוח הפילם. כצופים בכל שלבי התהליך המתנו בקוצר רוח למראה התוצר הסופי של כל ניסויי הצילום שערך אבי.

אבא היה צלם אמן.

צבי קפלן, ריגה, 1972 |

כידוע לכל צייר מתחיל:
צל נוצר כתוצאה מחפץ
המסתיר לנו את מקור
האור.

כמה דגש אנו שמים על
הצל כשאנו מתבוננים
באובייקט כל שהוא?

כמה דגש אנו שמים על הצל כשאנו מתבוננים באובייקט כלשהו?
התבוננו על בית. מה תראו בו? את המבנה, הארכיטקטורה, הצבע,
היוקרה.

העבודה הבאה מאמתת אותנו עם חלק שונה של בית. או שמא של מה
שהיה בית?

איזה בית הוא היה? של מי?

רגע, אם הצל קיים אז בוודאי גם הבית קיים.

מהו בית המסתורין הזה? מי חי בו? למה איננו יכולים להבחין בו?

למה הבית איננו?

מי עקר אותו?

ושאלה מטרידה ביותר - למה ואיך נשאר הצל?

|"צל", אריחי בזלת, 2005. מיכה אולמן |

לפתע עולה בי המחשבה-

אולי לפעמים כשאני ניצבת למרגלות אבני

הכותל המערבי, ושמי ירושלים מתקדרים

פתאום, אין אלו עננים המסתירים לי אורה

של עיר הקודש. אולי זה צלו הנופל של

הבית השלישי, המרחף לא הרחק מאתנו ומצפה לרגע בו יוכל לשוב

למקומו ולהפיץ את האור הגדול לכל קצוות תבל.

האור הנופל

מיצב המזכיר בהחלט תצלום שחור לבן, אשר יצר האמן והפסל
הישראלי מיכה אולמן: צל המופיע כל יום בצהריים בחניון שמתחת
לפסל שער 1995 במרכז גולדה, מול הכניסה למוזיאון ת"א החדש.

התבוננות ביצירה זו מעלה מיד שאלות רבות מדי -

האם זו אמנות?

מי האמן?

האדריכל שבנה את החניון?

הבורא שמעלה את השמש בכל יום ואורה קורן לתוככי החניון?

או שמה האמן שהנציח את הרגע בעדשת מצלמתו?

נפלאות היומיום.

יצירותיו המינימליסטיות והעכשוויות של מיכה הרמן מרגשות

בפשטותן, אך נצרכות עין חדה והרבה חשיבה יצירתית בכדי להגיע
לעומקה של המחשבה הטמונה בעבודותיו.

אך גם מי שאינו בקי בשפת האמנות יכול ליהנות מהיצירה - כיוון
שמרגע שהוצגה בחלל כלשהו ברשות הרבים הופקעה היצירה באופן
מידי משייכותה הבלעדית לאמן וגם הצופה יכול לנתח ולחוש את
היצירה כהבנתו.

כידוע לכל צייר מתחיל: צל נוצר כתוצאה מחפץ המסתיר לנו את מקור
האור.

תנו לאמנות לומר לבן בהצלחה

אמן

מאחל שנה פוריה ומוצלחת
לכל הסטודנטיות
שבחרו נכון ובאו ללמוד אמנות

ל- 100 הסטודנטיות

מהחטיבה ללימודי תואר
במחלקות אמנות ואריכטקטורה

ל- 200 הסטודנטיות

מהחטיבה ללימודי תעודה
במחלקות צילום, אמנות, צורפות,
קרמיקה ועיצוב פנים

ול- 220 הנשים והנערות

מהחטיבה הקהילתית
בקורסים: פיספס, ציור, איור דיגיטלי,
קרמיקה, צילום ושילוב אמניות

NECHAMI RUBIN

שירה ויצירה

עם נחמי רובין

תוכנית חדשה!
שירה מהנשמה בנושא תפילה +
קטעי דיבור בליווי מצגות אמנותיות

מתאים לערבי נשים
מעוררי השראה...

רק תתן לי יד, אבא
רק תתן לי יד
כי אני קטנה,
ולא יכולה לבד.

לפרטים נוספים והזמנות:
NECHAMIRUBIN1@GMAIL.COM | 052-7110490

יש אפשרות לקבל המלצות מנשים שראו תהנו

בצל הכתבה:

כשהתחלתי לאסוף חומר עבור כתבה בנושא רחב ומרתק זה, כמות החומר הייתה אדירה, והבחירה לא הייתה קלה.

רמברנדט, האימפרסיוניסטים ועוד רבים אחרים - כולם עסקו באור. לבסוף נטייתי אחר נטיית לבי ואחר יצירות שיש בהן חיבור לאמנות עכשווית, או כאלה שפשוט דיברו אליי.

לצורך קרדיט וטיפול בזכויות יוצרים ניהלתי התכתבות עם אמנים בעלי מוניטין בינלאומי - רק עבור זה הייתה שווה כל העבודה.

מיכה אולמן - אמן ופסל ישראלי, חתן פרס ישראל שבעברו עשרות שנות יצירה, נודע בעיקר במיצביו הרבים המינימליסטיים כגון "הספרייה" בכיכר בבל שבברלין.

בענווה וברוחב לב מיכה שלח לי מספר עבודות ואת העומד מאחוריהן, ואף נתן את אישורו לפרסום היצירות ללא תמורה לרווחת הקוראים ולהנאתם.

סוזנה יאנינה - אמנית פולניה, עוסקת בין השאר בתיעוד החלל שנוצר בפולין מהעדרם של יהודי פולין.

כתבה לי אודות תהליכי עבודתה, התעניינה בכתב העת ונתנה את רשותה לשימוש ביצירות תמורת תשלום סמלי.

אביבה מ"עדי" - עזרה לי להגיע לאמנים אלה ולהשיג יצירות מקוריות עבור צילום איכותי.

מיכל רוזנר - ה"מוציאה לאור" כישרונות ורצונות של אמניות רבות. תודה.

הארתם את עיניי ואת מחשבותי.

תודה לאבא - צבי קפלן על יצירתו ועל יצירותיו של ג'וזף סודק, ועל כך שנתן לי לסובב את ידית מכונת הפיתוח ולהיות חלק מתהליך היצירה.

מרים ליפשיץ - יוצרת ומרצה לאמנות

מעצבת פנים המתמקצעת בנושא הום סטיילינג, אני נוגעת הרבה בנושא תאורה בבית. ותאמינו לי, הוא חשוב לא פחות מהתכנון ומהעיצוב עצמם.

מכירים את זה שאתם נכנסים לחדר מסוים בבית ואפילו לחנות, ולא מרגישים שנעים להיות בהם? ברוב המקרים התאורה "תהיה אשמה", ולא תמיד העדר תאורה הוא הבעיה. לפעמים אור חזק מדי אף הוא יכול ליצור תחושת עומס וחוסר נעימות.

עיצוב תאורת הבית עובר באחרונה שינויים מהפכניים. כיום המגמה הבולטת בעיצוב תאורה בבית היא שימוש בתאורה מתוחכמת. כלומר, מערכת של כמה מקורות אור, אשר לא תמיד מסגירה את מקורה. התאורה המוסתרת מונעת סנוור בבית וגם משווה לו מראה אסטטי. נהוג למקם במרכז החדר תאורה חזקה ובנוסף מומלץ להוסיף גם תאורה ספציפית לכל משטחי העבודה הייצוגיים. מטרת עיצוב התאורה בבית היא לסייע ולהקל על עבודת השוהים בו, בין אם הם משתתפים פעילים ובין אם המדובר הוא בשאר בני הבית. לכן, התקנת תאורה בבית היא צעד חשוב הדורש תכנון מקדים. הבית מורכב מחדרים שונים בהם אנו עושים מגוון רחב של שימושים: בישול, אירוח, קריאה, שינה, רחצה ועוד.

שינוי במערכת תאורה מובנית כרוך בהוצאה כספית ניכרת, ולכן כדאי להשקיע בתכנון תאורת הבית את אותה מידת תשומת לב שמשקיעים בתכנון הכללי של הבית. ויותר מכך: לפעמים הריהוט ישן והוא בכלל מורכב מסוגים שונים שאינם תואמים זה לזה. אבל, אם תהיה תאורה טובה ונכונה היא תשרה הרגשה טובה ותיצור הרמוניה הרבה יותר טובה מזו שתתקבל בחדר שבו יוצב ריהוט חדש תחת תאורה לא נכונה.

באופן כללי, בחדר בעל גוון קיר כהה נתקין תאורה חזקה על מנת להתגבר על בליעת האור בקירות החדר. בחדר בו הקירות בהירים יותר נסתפק בתאורה עדינה יותר, שכן הרפלקטיביות של התאורה מן הקיר מאפשרת פיזור אור זהה בכל החדר.

זיהוי אזור

| חסידה קונסקי |
עיצוב פנים הום סטיילינג ותכנון אדריכלי

לקראת ימי החנוכה המוארים
פותחת לנו חסידה, מעצבת
פנים, חלון להכרות עם התאורה
שבבית, מה כדאי ומה רצוי.
טיפים על אור ותאורה בחלל
הביתי

אור השמש הוא האור הכי מחמיא, נעים ואקולוגי והוא גם מוגש לנו במתנת חינם

איך מתחילים

יש לבדוק את ההרגלים ואת הצרכים שלכם במשך היום. למשל, אם אתם אוהבים לבשל בשעות הבוקר, עדיף שהמטבח לא ימוקם במזרח; ואם אתם מבשלים בשעות הערב, עדיף שלא ימוקם במערב, שם האור חזק וממושך - כדי שלא תסתנוורו ותתבשלו בעצמכם.

שאלו את עצמכם מה אתם אוהבים, תאורה נמוכה או בית שטוף אור? מה אתם נוהגים לעשות באותו החדר?

האם יש ילדים קטנים שגרים בבית? או בוגרים יותר?

האם אתם מעדיפים לעמעם אורות בערב?

שימו לב! כאשר אתם בוחרים גוף תאורה מרכזי לחדר יש לקחת בחשבון את גופי התאורה הנוספים שיהיו תלויים באותו חלל, כדי שהאור יהיה מפוזר בצורה טובה ונכונה.

עיצוב התאורה מורכב משלושת סוגי התאורה הקיימים:

- תאורה כללית: זהו האור המרכזי והחזק ביותר בחלל החדר. הוא משמש בעיקר לראייה גלובלית של החדר. לרוב הוא יהיה אור לבן.

- עיצוב תאורה נקודתית פינתית: אור ספציפי לכל משטח עבודה כמו השיש במטבח ולפעמים מעל תמונה או חפץ כלשהו כדי להאיר אותו במיוחד.

- תאורה דקורטיבית או תאורת לילה: זהו אור המוסיף לאטרקטיביות של החדר. תאורה זו משמשת בעיקר למטרות אווירה ודקורציה. היא מעטרת את החדר באור רך ונעים וכך משרה בבית ובחדר אווירה חמימה ושקטה, כמו מעל ארונות עליונים או מעל ספה בסלון.

6 טיפים לבחירת תאורה לבית

תאורה יכולה לייצר אווירה, להדגיש או לטשטש. גופי תאורה טובים משדרגים כל חלל ונותנים לו מגע נוסף לעיצוב. לפעמים נרצה להסתיר את גופי התאורה, כך שרק נראה את האור שהם מפיצים. לפעמים נבחר בגוף תאורה בעל נוכחות דרמטית שיכול אפילו להיות האלמנט הדומיננטי ביותר בעיצוב החלל. הנה שישה טיפים לבחירת תאורה לבית:

האור אצלנו בבית

אור השמש הוא האור הכי מחמיא, נעים ואקולוגי והוא גם מוגש לנו במתנת חינם. ולכן, יש להתחשב בכיווני הבית וכן ברמת האור הטבעי שיש בבית באמצעות חלונות או דלתות גדולות שפונות החוצה לחצר או לנוף.

לפעמים ישנם חלונות רבים מדי והם מכניסים הרבה אור לחדר. ניתן לשלוט בכמות האור הנכנס באמצעות התקנת תריסים בנויים, פרגולות, צלונים ווילונות, או לזגג אחרת את החלונות, ולפעמים ניתן להוסיף קירות ומחיצות.

אפשר למצוא פתרונות יצירתיים, כגון: סקיילייט פירושו חלון בתקרה ששימושו העיקרי נועד לנצל את השמש בצורה מרבית וזאת בשילוב התכנון האדריכלי של המבנה.

בחללים שבהם תקרה נמוכה יש להשתמש בצבעים, בחומרים ובחפצים שלהם רמות החזרה גבוהה של אור, ובצבעים בהירים, שקרובים לצבע הלבן.

את התקרה אני ממליצה לצבוע תמיד בלבן; מלבד התחושה של הגובה והמרחב שהוא נותן, יש לו חשיבות נוספת: האור הלבן מחזיר כמעט את מלוא האור שמגיע אליו כלפי מטה.

מה קורה כשאי אפשר להכניס אור טבעי

לרוב ברוך השם, דירותינו צנועות ואנו משקיעים ב"טרקלין" ולא ב"פרוזדור", כך שחשוב לנו להכיר את האמצעים הפשוטים והלא היקרים לשוות לבית שלנו תאורה חסכונית ונעימה.

ראשית, גם תאורה מלאכותית טובה וצהובה, המדמה אור יום, אינה תחליף אולטימטיבי לאור אמיתי. התאורה המלאכותית שמתאימה לחלל נטול אור טבעי היא תאורה בעלת ספקטרום שלם המזכיר את אור השמש. כלומר, יש בה את כל הצבעים, אבל בעיקר בדגש על האדומים (תאורה צהובה). הנורה הפשוטה ביותר, נורת הליבון, היא בעלת החזרי אור טובים כאלה, וגם נורות ההלוגן (אם כי לנורות אלה חסרונות אחרים, כמו אורך חיים ואנרגיה מבזבזת - הן בעיקר מחממות וגם מאירות).

מכירים את זה שאתם נכנסים לחדר מסוים בבית ואפילו לחנות, ולא מרגישים שנעים להיות בהם? ברוב המקרים התאורה "תהיה אשמה"

תאורה יכולה לייצר אווירה, להדגיש או לטשטש. גופי תאורה טובים משדרגים כל חלל ונותנים לו מגע נוסף לעיצוב

1. פונקציונליות

ראשית בחרו תאורה פונקציונלית, כלומר תאורה שתייצר את האור שאתם צריכים במקום הנתון. החליטו איזה סוג של אור אתם צריכים בכל מקום. בחדר העבודה או במטבח, לדוגמה, נרצה אור שישטוף את החלל. לעומת זאת, מעל פינת האוכל אפשר למקם גוף עם תאורה ממוקדת יותר.

כמו כן החליטו מהי עוצמת האור הנחוצה והרצויה לכם. אור חזק/ בינוני/ חלש/ מתכוונן? לדוגמה: האם בחדר השינה גם מתארגנים? אם כן נרצה תאורה יותר חזקה מאשר אם יש חדר ארונות נפרד שבו ממוקמת המראה.

2. חיסכון

במידת האפשר בחרו בגופי תאורה שאפשר להתאים להם נורות חסכוניות. נורות אלו צורכות הרבה פחות חשמל וכן יש להן יותר שעות אור, שזה אומר שהן נשרפות אחרי זמן רב יותר, כלומר צריך להחליף אותן פחות. וכך חסכנו פעמיים.

קיים היום מגוון רחב של נורות חסכוניות. נורות אלו מגיעות בדרך כלל בצורת סליל, אך הן קיימות גם בצורת הנורה הרגילה (בלון). הן לא מתחממות ולכן גם לא מחממות. זהו יתרון חשוב במיוחד למקומות שבהם אנו שוהים הרבה וצריכים אור ששוטף את החדר, כמו במטבח (במטבח גם כן יותר חם בגלל הבישול) או בחדר העבודה.

צורה נוספת שבה מופיעות הנורות הקרות היא צורת הצינור, כמו הפלורסנטים של פעם. אבל בניגוד לפלורסנט, נורות אלו לא מרצדות (את הריצוד של הפלורסנט לא רואים, אבל הוא גורם לעצבנות ומחזק הפרעות קשב). שימו לב שהקונוטציה שלהן היא משרדית ומשום כך יש לבחור בקפידה להיכן הן מתאימות. היום, מטעמים אקולוגיים, יותר ויותר חברות מובילות מפתחות גופים עם תאורה קרה וחסכונית.

מתי בכל זאת נבחר בנורות החמות? כשנרצה להשתמש ב-up light - גוף תאורה שצמוד לקיר וזורק אור על התקרה. היום אין כמעט גופים כאלו עם תאורה קרה. עוד סיבות לבחירה בנורה חמה: כשנרצה אפשרות לעמעם את האור. זו עדיין אפשרות מורכבת, יקרה ולפעמים גם כלל לא אפשרית בגופים עם נורות חסכוניות, או כשגוף התאורה שאהבנו בא רק עם האופציה הזאת.

3. צבע האור

העדיפו לבית נורות עם גוון אור צהוב המדמה את אור השמש הטבעי. אור זה הוא יותר חם וגם יותר מחמיא. תאורה לבנה נותנת תחושה משרדית. שימו לב מה כתוב על הנורה. הנורות החסכוניות מגיעות במגוון צבעים של אור: לבן/צהוב ולפעמים באמצע. נורות ליבון, שהן הנורות של פעם (עם חוט הליבון), וכך גם נורות הלוגן, הן תאורה חמה וצהובה תמיד.

4. אווירה

תאורה יכולה לשנות אווירה בחדר. גוף תאורה מיוחד מעל פינת האוכל או אפילו בשירותי האורחים, ספוט שמאיר על תמונה, מנורה עומדת שנותנת אור מקומי. אלו הדברים שיוסיפו אווירה ונופך אישי ומעניין.

5. נורות Led

בחנו את האפשרות להשתמש בנורות מסוג לד. גם נורות הled הן נורות חסכוניות שצורכות מעט חשמל בשעת השימוש והן בעלות אורך חיים ארוך מאד. הן יקרות יותר מהמקבילה הרגילה, אבל ישנם מקומות שההשקעה משתלמת כמו בספוטים שקועים בתקרה, ובמנורות קריאה (ציינתי כבר שזה לא מחמם?).

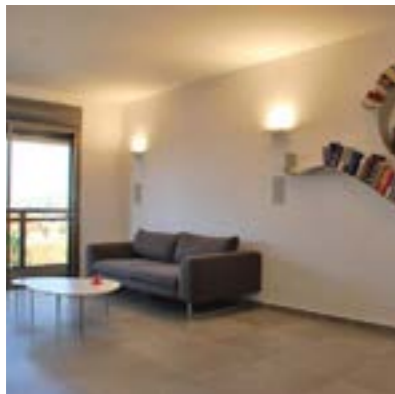
בגלל התחזוקה הנמוכה שהן דורשות הן מתאימות במיוחד גם למקומות ציבוריים (המון שעות בערה = צורך להחליפן רק אחרי המון זמן). כמו כן הן מגיעות במגוון צבעים, מה שמאפשר משחק עם האווירה שאנחנו רוצים לייצר.

6. תכנון התאורה - בהתחלה

בחרו גופי תאורה בשלב מוקדם ככל האפשר של הפרויקט, נניח לפני צביעת החדר או קניית מיטה. לכו לראות מה אתם אוהבים ומה אתם מעדיפים למיקומים שונים בבית: תאורה שקועה בתקרה/תאורה מהקיר/פס של ספוטים/מנורה עומדת וכו'. כל אחד דורש מיקומים שונים של נקודות המאור בבית.

מאחלת לכולנו אור גדול של שמחה וחום בתוך הבית פנימה...

תאורה יכולה לשנות אווירה בחדר. גוף תאורה מיוחד מעל פינת האוכל או אפילו בשירותי האורחים, אלו הדברים שיוסיפו אווירה ונופך אישי ומעניין

**קידום אמנות
וקיימות בקהילה**

יוצרים ללא סביבה

ניתן להירשם לקבל עדכונים למייל, גם ללא חיבור לאינטרנט. השאיירי פרטים בפרטי יצירת קשר והצטרפי!

△ הפעלת תחרויות עיצוב ואמנות.
△ פעילות והפעלות מול גופים שונים, עירוניים ומוסדיים, ושילוב אמניות בעשייה אמנותית בפעילויות אלו.
אם את רואה עצמך מתאימה לשותפות- צרי קשר במייל המופיע למטה.
△ כינון כתב עת מקצועי אמנות ועיצוב- כעת מתחילים..

מה אי"ה תכנית לעתיד?

▽ איגוד אמניות ומעצבות חרדיות לאיגוד מקצועי ומוביל.
▽ הקמת תערוכות וחללים ייעודיים להפקת מיזמים בתחומי אמנות מותאמים לקהילה החרדית.
▽ הקמת גלריה פעילה ומרחב מוזיאלי ראוי לקהילה החרדית.

מי בעמותה? נשים יוצרות מעצבות ואמניות חרדיות, אשר ברצונן לכונן את העשייה האמנותית והסביבתית.

קהל היעד: העמותה תתן מענה לכל אמנית ומעצבת היוצרת בקהילה החרדית.

העמותה עוסקת בתחומי אמנות חזותית לגבולותיה הרבים – בדגש על עיצוב ואמנות מקיימת. העמותה יוזמת שיתופי פעולה מול גופי תרבות ואמנות, כמו כן מול כל גורם אשר יוכל להוביל לשיתופי פעולה למען מטרות העמותה.

מה עשינו עד כה?

△ הקמה ותפעול אתר כשר ברשת – בו מציגות אמניות בגלריה חנימית מרשימה, עבודות ותהליכי יצירה, הגלריה מקוטלגת ע"פ קטגוריות, כמו כן, נכתבים על האמנית מספר מילים ודרכי התקשרות. מלבד זאת, מתחדשים באתר תדיר תכנים ומקורות השראה לכל אמנית ומעצבת. ומתפרסמים הודעות מעניינות הנוגעות למעצבות ואמניות חרדיות.

כתובת האתר: www.ysviva.org

רכזת פרויקטים-מיכל רוזנר:

yotzrims@gmail.com | 053-3168000